

51ST
INTERNATIONAL
FOLKLORE
FESTIVAL

*Baština
Banovine
i Pounja*

51. Međunarodna smotra folklora

19.-23.7.2017.
ZAGREB,
HRVATSKA

www.msf.hr

**51. Međunarodna
smotra folklora**
**51st International
Folklore Festival**

**19. – 23. 7. 2017.
Zagreb, Hrvatska**

Baština Banovine i Pounja

POD POKROVITELJSTVOM HRVATSKOGA SABORA /
UNDER THE AUSPICES OF THE CROATIAN PARLIAMENT

Međunarodna smotra folkloru u Zagrebu

Međunarodna smotra folkloru održava se u Zagrebu od 1966. godine. Prikazuje i afirmira tradicijsku kulturu i folklor brojih domaćih i stranih sudionika. Nastavlja dugu tradiciju smotri Seljačke sluge, kulturne, prosvjetne i dobrotvorne organizacije Hrvatske seljačke stranke između dvaju svjetskih ratova. U suvremenoj Hrvatskoj Smotra postaje dio svjetskog pokreta za očuvanje kulturne baštine koji prati programe UNESCO-a.

Odlukom Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Grada Zagreba, 2014. proglašena je festivalskom priredbom nacionalnog značenja.

The International Folklore Festival

The International Folklore Festival has traditionally been held in Zagreb since 1966. The Festival's objective is to present and affirm the status of traditional culture and folklore of its numerous local and international participants. The event continues the old tradition of festivals organized by the Peasant Concord, a cultural, educational and humanitarian organisation of the Croatian Peasant Party from time in between the two World Wars. In modern-day Croatia, the International Folklore Festival has become part of the global movement led by the UNESCO that aims to safeguard intangible cultural heritage.

In 2014, the Croatian Ministry of Culture and the City of Zagreb pronounced it as a festival of national significance.

51. Međunarodna smotra folkora

Zagreb, 19. – 23. srpnja 2017.

Ovogodišnju, 51. Međunarodnu smotru folkora (MSF) čine scenske priredbe, radionice, koncerti, izložbe i susreti s izvođačima. Folklorna društva nastupaju u tematskom programu koji prikazuje etnografsku baštinu Banovine i Pounja, specifične načine pjevanja i plesa, izvedbe običaja te rukotvorstvo, vrlo raznoliko i bogato, a dosad pre malo poznato hrvatskoj javnosti. Tematski program ostvaruje se na Gradecu u svečanom cjelovečernjem nastupu skupina s Banovine i Pounja koji prenosi Hrvatska radiotelevizija.

Osim s Banovine i iz Pounja, na Smotri nastupaju folklorne skupine koje prikazuju različitost hrvatske etnografske baštine te Hrvati iz susjednih zemalja, ukupno 29 skupina. Jedanaest ansambala predstavlja baštinu drugih naroda i kultura – ove godine sedam ansambala s drugih kontinenata i četiri europska.

Među izvođačima su i sudionici koncerta pučkog pjevanja korizmene i pasionske tradicije Imotske krajine, u crkvi sv. Katarine, kojim se Smotri pridružuje proslavi 300. obljetnice oslobođenja Imotskoga od otomanske vlasti. Na Smotri će biti i sudionici koncerta etnoglazbe, polaznici međunarodnog etnoglazbenog kampa Hrvatske glazbene mlađeži u Grožnjanu.

Priredbe se održavaju na dvjema glavnim pozornicama: na Trgu bana Josipa Jelačića (svakog dana prije podne i navečer) i na Gornjem gradu, na pozornici Gradec (večernje priredbe od petka do nedjelje). Nastupe na Gradecu i koncert crkvenog pučkog pjevanja snima Hrvatski radio. Nakon priredbi na Gradecu, slijede plesne radionice u kojima sudjeluju izvođači i publika, a ostale plesne radionice održavaju se u gornjogradskoj gimnaziji. Publika se sa sudionicima Smotre susreće i u Zagrebačkom plesnom centru. Crveni pjevači uz sve druge izvođače pjevat će i na nedjeljnoj misi u Zagrebačkoj katedrali.

Osim na gradskim pozornicama, sudionici iz inozemstva nastupaju i u dvorcu Erdödy u Kerestincu (Sveta Nedelja) te na pozornicama u Vrbovcu i Zaprešiću, kao i na suradnom međunarodnom festivalu u Beltincima u Sloveniji.

U Etnografskom muzeju postavljena je izložba etnografskih predmeta *Fragmenti života Banovine i Pounja*, u suradnji s Posudionicom i radionicom narodnih nošnji i pojedincima toga kraja, dok je u Etno Art galeriji Posudionice postavljena izložba fotografija *Makedonske narodne nošnje u starim okvirima*, u suradnji s gostujućim ansamblom iz Makedonije.

S društвom Terra banalis ususret Smotri u prostorijama Matice hrvatske održan je okrugli stol *Povijest i etnografija Banovine, Pounja i Pokuplja* pa je baština toga područja s prilozima arheologa, povjesničara, etnologa, folklorista, etnomuzikologa i etnokoreologa prikazana interdisciplinarno.

Također ususret Smotri organizirano je predstavljanje *Petrinjskih betlemaša* upisanih u Register kulturnih dobara RH, uz tribinu o pučkom kazalištu uz članove Udruge Đeram iz Dragotinaca pokraj Petrinje, u Mađarskom institutu Balassi u Zagrebu.

Međunarodna suradnja ostvarila se i na radionici i koncertu *Zvuci prijateljstva* organiziranom 12. svibnja 2017. u Etnografskom muzeju. Japanski i hrvatski glazbenici svirali su japanske flautе *shinobue* i *noh* te hrvatske gajde, dude i druge tradicijske instrumente.

Uz izložbu narodnih nošnji, predstavljanje ručnog rada i Kulturno-umjetničkog društva „Čuntićanka“ iz Hrvatskog Čuntića, ususret (21. – 24. 3.) i tijekom Smotre, na Trgu bana Josipa Jelačića ostvarila su se i dva sajma tradicijskih obrta i suvenira.

Pokrovitelj 51. Međunarodne smotre folkloru je Hrvatski sabor.

51st International Folklore Festival

Zagreb, July 19 – 23, 2017

51st International Folklore Festival features performances, workshops, concerts, exhibitions and meetings with performers. Folklore groups perform in a themed program featuring the ethnographic heritage of Banovina and the Una River region, characteristic singing and dancing, presentations of customs and crafts, which are all very diverse and rich, but previously underpresented in Croatia. The themed program will be presented in Gradec during an evening performance of groups from Banovina and the Una River region, and it will be broadcast live by the Croatian Television.

Apart from Banovina and the Una River region, the Festival will feature a total of 29 different groups presenting the variety of Croatian ethnographic heritage, as well as Croatian groups from neighboring countries. Eleven groups will present the heritage of other nations and cultures. This year we will have seven groups from other continents and four from Europe.

Performers also include participants of the folk church singing concert presenting the Lent and Passion tradition of the Imotski region. The concert will be held in the Church of St. Catherine as a celebration of the 300th anniversary of Imotski's liberation from the Ottoman rule. Other performers include participants of the world music concert, attendees of Croatian Musical Youth's world music camp in Grožnjan.

The shows will be held on two main stages: in the Josip Jelačić Square (in the morning and evening during workdays) and in the Upper Town on the Gradec Stage (evening shows from Friday to Sunday). The Gradec shows and the Concert of Church Folk Singing will be broadcast by the Croatian Radio. The shows on the Gradec Stage will be followed by dance workshops for performers and audience, while the remaining workshops will be held in the high school building in the Upper Town. Meetings between audience members and the Festival participants will be organized in the Zagreb Dance Center as well. Church singers and other participants will also take part in the Sunday Mass at the Zagreb Cathedral.

Apart from the stages within the city, the international participants will perform in the Erdödy Palace in Kerestinec (Sveta Nedelja), on stages in Vrbovec and Zaprešić, as well as at the international festival organized in Beltinci, Slovenia.

The Ethnographic Museum hosts an exhibition of ethnographic items named *Fragment of Life in Banovina and the Una River Region*. The exhibition is organized in cooperation with the Rental Workshop of National Costumes and individuals from the region, while the Ethno Art Gallery of the Rental Workshop of National Costumes hosts a photography exhibition called *Macedonian traditional costumes in old frames* organized in cooperation with the visiting group from Macedonia.

Before the Festival, Matrix Croatica in cooperation with the Terra Banalis association held a round table discussion called *History and Ethnography of Banovina, the Una River and Kupa River Regions*, offering a multidisciplinary overview of the region's heritage with contributions from archeologists, historians, ethnologists, folklorists, ethnomusicologists and ethnochoreologists.

We have also organized a presentation of *Petrinjski betlemaši*, a tradition included in the Register of Cultural Assets of Croatia, as well as a discussion in the Balassi Hungarian Institute in Zagreb on folk theatre with the Đeram Association from Dragotinci near Petrinja.

International collaboration before the Festival has also been established through a workshop and concert called *The Sounds of Friendship*, which was organized on May 12, 2017 in the Ethnographic Museum. The concert featured Japanese and Croatian musicians playing Japanese Shinobue and Noh flutes as well as Croatian bagpipes, duda and other traditional instruments.

Apart from an exhibition of traditional costumes, presentation of crafts and the Čuntićanka folklore group from Čuntić, Croatia, there have also been two traditional handicrafts fairs in the Josip Jelačić Square before (March 21 – 24) and at the time of the Festival.

The 51st International Folklore Festival is held under the auspices of the Croatian Parliament.

Etnografska baština Banovine i Pounja

Etnografska baština Banovine i Pounja osnovna je tema ovogodišnje Međunarodne smotre folklora. Okupiti na jednome mjestu svu raznolikost toga područja, sve bogatstvo izričaja i duha lokalnih zajednica, a s druge strane otkriti širok raspon i bogatstvo od odijevanja do pjesme, plesa, glume i običaja – od jednostavnih bijelih nošnji s malo veza, ali puno *rozanja* i strpljivog umijeća žena, npr. kod Čuntićanki, do onih pokupskih, bogatih, svilom vezenih, žarkih ili zagasitijih s baroknim uzorcima krupnih ili sitnih cvjetnih motiva, na tkanom lanenom platnu, ili onih sunjskih s dostojanstvenim tvezom *belo po belom*, koje s puno ponosa nastoje očuvati i kao umijeće ga prenijeti na svoje unuke, nažalost sve malobrojnije, jer ako se i rode, brzo odlaze u gradove na školovanje i sve rjeđe se vraćaju, a i kad su u zavičaju, nemaju ni vremena ni zanimanja za vezenje ili tkanje.

Sve teže je s optimizmom govoriti o prenošenju tradicija na mlade jer mlađih je sve manje, a i kad ih ima, život ih tjeraj brzim koracima naprijed pa se rijetki osvrću i osluškuju što to govore stari, na što su ponosni i što im je bilo važno ponijeti iz domova kad su kao prognani morali u brzini napustiti svoja sela. Upravo su Banovina, Pounje i blisko im Pokuplje i Posavina područja koja su s posljednjim ratom bila ponovo nemilo oštećena, opustošena, opljačkana, popaljena i teškom mukom i tek djelomično obnovljena. Ponovo zato što se slična zbivanja na tom području u povijesti prečesto ponavljaju da bi se zaboravila.

Duboku i vrijednu starost otkrivaju arheološki ostaci, srednjovjekovni podaci, ostaci gradina, samostana i redovničkih zajednica, kao i aristokratskih obitelji koje su živjele i uspješno upravljale tim područjem. Vječna granica između Istoka i Zapada, *predziđe kršćanstva*, uz vječnu potrebu za obranom i vojnim uređenjem tijekom duge povijesti, kao i nedavne prošlosti, ostavlja duboke tragove i nenadoknadive gubitke. Ipak, zanimljiv je fenomen ptice Feniks, pa i onda kad to rijetko ili uopće ne očekujemo, svijest je duboko usađena i u svakom pojedincu tinja na drukčiji način. Osoban, obiteljski, pa onda i zajednički sa širim krugom prijatelja i članova zajednice. I kad već mislimo da je nemoguće očekivati nešto što je davno izgubljeno ili zaboravljeno, pojavi se iznenada poput bubnja u Čuntiću. Poticajan je i dovoljan bio razgovor suradnika smotre Vide Bagura o zagubljenim tradicijama da bi se našao jedan entuzijast i zaljubljenik u svoj kraj te na svoj način, iz vlastitog kožnog vatrogasnog odijela, napravio bubenjak koji na ovogodišnjoj Smotri ponovo udara banovinski ritam. Stare *ojkače*, pjevanje u tijesnim intervalima – netemperirano, mitoloski tekstovi i vođenje kola, osobito onih s deseteračkim stihovima i pripjevima *rala oja, rala*, zatim ples *pokleknica*, sviranje u tambure dvožice uz pjevanje i plesanje – *igranje drmeša*, jednostavnih, a istovremeno izrazito žustrih i temperamentnih, sve to otkrivamo i želimo podijeliti sa širokom publikom Smotre. Želimo time potaknuti Banovce i Pounce da čuvaju ono što imaju. Da se i dalje natpjevavaju u skupinama u kolu, da ne zaborave tradicije koje su svojim doseljenjem donijeli iz Bosne, Italije, Poljske ili Tirola jer upravo one im daju pečat vlastitosti koji ih čini posebnim.

Prigoda je da zahvalim stručnom savjetniku Smotre Vidoslavu Baguru koji je neumorno obilazio i pripremao sve skupine za nastupe, snimao fotografski i filmski te obrađivao materijal za bogatu dokumentaciju, kao i predsjednici Udruge Terra banalis, dr. sc. Sanji Lončar, na organizaciji okruglog stola i okupljanju suradnika. Izlaganjima su pridonijeli interdisciplinarnom prikazu promatranih tradicija i predstavili početni rad Interpretacijskog centra baštine Banovine. Naravno, bez nositelja tih tradicija, naših dragih Banovki i Banovaca, Pounjki i Pounjaca, Pokupljanki i Pokupljana, baš kao i svih članova i članica društava koja nastupaju na Smotri, prikazujući svaki svoju baštinu, ne bismo se imali čemu radovati i diviti te u svemu zajednički uživati.

Tvrtko Zebec
umjetnički ravnatelj

Ethnographic Heritage of Banovina and the Una River Regions

The theme of this year's International Folklore Festival is the ethnographic heritage of Banovina and the Una River regions. The goal is to bring together and present all the varieties of the region, the rich expressions and spirits of local communities, but also to reveal the wealth ranging from clothes to songs, dances, acting and customs. There are simple white traditional costumes with not much embroidery, but with much starching from the village of Čuntić, as well as the costumes of the Kupa River area that are rich in silk embroidery with bright or dark baroque patterns of large or small floral motifs on woven linen or the costumes of Sunja with sophisticated white-on-white embroidery. A lot of care has been invested in them by women who are trying to preserve and transfer the tradition and the craft to their granddaughters, but their number is, unfortunately, decreasing since the few children born to the villages soon leave for the cities to go to school and rarely come back, and when they do, they have no time nor interest in embroidery or weaving.

It is increasingly difficult to speak with optimism about passing on of traditions to the younger generations, because there are less and less children, and those that are born to the villages are soon compelled to move on and rarely pay attention to what the older generations have to say, what they are proud of and what they considered important enough to take with them when they had to leave their villages and become refugees. Banovina and the Una River region, as well as the Kupa and Sava River regions, had once again been heavily damaged, pillaged, and burned in the last war and have only been partially restored with a lot of difficulties. We say "once again" because the same scenario happened too many times throughout history in this area to be ignored.

Archeological remains, medieval data, remnants of old ruins, monasteries, of clerical communities, as well as aristocratic families that lived in and successfully ruled over the area reveal a long and valuable history. The area has always been the border between the East and the West, the Bulwark of Christianity with an everlasting need for military defense during its long history, as well as recently. All this has left deep marks and made irrecoverable losses. Still, the phenomenon of the phoenix is an interesting one and personal, familial and communal awareness is deeply rooted in everyone, burning differently in every individual and then coming out when least expected. Every time we think that it is impossible to expect something that has been long lost or forgotten, it reappears suddenly. Like the drum in Čuntić. A conversation about lost traditions held by Vido Bagur, an expert advisor to the festival, was enough to find an enthusiast who would take his leather firefighting suite and make the drum that will once again set the rhythm of Banovina in the International Folklore Festival. To the Festival audiences we want to reveal and present old *oјkača* songs, narrow interval singing – untempered, mythological lyrics and circle dance leading, especially those with decasyllabic verses and choruses *rala oјa, rala*, then dance *pokleknica*, playing two-string tamburitzas, singing and dancing *drmeš*, simple, but very quick and vehement dances. Our aim is to encourage the inhabitants of Banovina and the Una River region to preserve their tradition, to continue with group sing offs in a circle dance, not to forget the traditions they had brought from Bosnia, Poland or Tirol, because these traditions are what makes them their own and special.

I would like to take this opportunity to express my gratitude to Vidoslav Bagur, one of the expert advisors for the Festival, who tirelessly visited and prepared all the groups for the show, photographed, filmed and edited the material for rich documentation. I would also like to thank the president of the Terra Banalis Association Dr. Sanja Lončar for the organization of a round table discussion. Their presentations helped put together an interdisciplinary overview of the traditions in question and give momentum to the Heritage Interpretation Centre of Banovina. Of course, there would be nothing to look forward to, admire and enjoy without the very bearers of the traditions, the men and women of Banovina, the Una and Kupa River regions, as well as members of all the groups participating in the Festival presenting their heritage.

Tvrtko Zebec
Artistic Director

Sudionici / Participants

Sudionici / Participants

Sudionici iz Hrvatske / Participants from Croatia

Sisačko-moslavačka županija

Bobovac
Kulturno-umjetničko društvo „Seljačka sloga“

Brest Pokupski
Kulturno-umjetničko društvo „Pokupljanka“

Divuša-Dvor
Kulturno-umjetničko društvo
„Pounjski pleter“

Donja Budičina
Kulturno-umjetničko društvo „Budičanka“

Glina
Hrvatsko amatersko kulturno-umjetničko
društvo „Glinska tamburica“

Gornji Viduševac
Kulturno-umjetnička udruga „Viduševac“

Graberje
Kulturno-umjetnička udruga „Seljačka sloga“

Greda Sunjska
Kulturno-umjetničko društvo „Seljačka sloga“

Hrastovica
Kulturno-umjetničko društvo „Hrastovička
gora“

Hrvatska Dubica
Kulturno-umjetničko društvo „Jeka“

Hrvatski Čuntić
Kulturno-umjetničko društvo „Čuntićanka“

Jabukovac
Kulturno-umjetničko društvo „Zvuci Banije“

Košutarica
Kulturno-umjetničko društvo „Košutarica“

Majur
Kulturno-umjetničko društvo „Sloga“

Sudionici iz drugih krajeva Hrvatske / Participants from other parts of Croatia

Bribir
Primorsko-goranska županija
Kulturno-umjetničko društvo „Bribir“

Gata
Splitsko-dalmatinska županija
Kulturno-umjetnička udruga „Mosor“

**Imotski i Imotska krajina – koncert
crkvenog pučkog pjevanja**
Splitsko-dalmatinska županija
Imotski – crkveni pjevački zbor *Gospe od Andela* i glumci pasionske igre *Muka Gospodina našega Isusa Krista*, župa sv. Franje;
Studenci – pučki pivači župe sv. Ilike proroka;
Gorica-Sovići – pučki pivači Bratovštine sv.
Stjepana Prvomučenika; Podbablje (Grubine)
– kantači župe sv. Luke; Slivno – kantači župe Presvetog Trojstva; Zagvozd – kantači župe Gospe od Karmela; Zmijavci – kantači župe Svih svetih

Koprivnički Ivanec
Koprivničko-križevačka županija
Društvo izvornog folklora Koprivnički Ivanec

Kuterevo
Ličko-senjska županija
Kulturno-umjetničko društvo „Dangubice“

Mostanje
Karlovачka županija
Kulturno-umjetničko društvo „Mostanje“

Pridraga
Zadarska županija
Kulturno-umjetničko društvo „Luzarica“

Salinovec
Varaždinska županija
Kulturno-umjetničko društvo „Salinovec“

Satnica Đakovačka
Osječko-baranjska županija
Kulturno-umjetničko društvo „Sloga“

Zagreb
Grad Zagreb
Hrvatski gajdaški orkestar

Žrnovo, otok Korčula
Dubrovačko-neretvanska županija
Kulturno-prosvjetno društvo „Bratska sloga“

**Hrvati izvan Hrvatske / Croats
from abroad**

BOSNA I HERCEGOVINA

Lug – Brankovići, Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Ognjišta“

SRBIJA, Vojvodina

Bački Monoštor, Kulturno-umjetničko društvo Hrvata „Bodrog“

**Strani sudionici / Foreign
participants**

ARGENTINA

Piedritas, Ballet „Malambo Argentino“

BRAZIL

Crissiumal, GEMP Escola e Cia de Dança

INDONEZIJA

Padang – Sumatra, Sumbar Talenta Indonesia

IRAK

Sulaimaniya, Glazbeni ansambl „Payiz“

ITALIJA

Aragona – Sicilija, Associazione culturale „Triscele“

MAKEDONIJA

Skoplje, Ansambl „Makedonija“

PARAGVAJ

Luque, „Alma Guarani“

SAD

Chicago, Illinois,
„WICI Song and Dance Theater“

Murfreesboro, Tennessee,
„Cripple Creek Cloggers“

ŠPANJOLSKA

Fuensalido, Toledo, Compañía de Danza
„Nuevo Amanecer Ángel Martínez“

TURSKA

Istanbul, Hayali Suat Veral i Mevre İlken,
Tradicijsko tursko kazalište sjena Karađoz

**Program /
Programme**

Program / Programme

21. – 24. 3. 2017.

TRG BANA JOSIPA JELAČIĆA

SAJAM TRADICIJSKIH OBRTA I SUVENIRA

„USUSRET 51. MSF-u“

(uz izložbu narodnih nošnji, predstavljanje ručnog rada i KUD-a „Čuntićanka“, Hrvatski Čuntić) / TRADITIONAL ARTS AND CRAFTS FAIR “ANNOUNCING THE 51ST INTERNATIONAL FOLKLORE FESTIVAL” (with a traditional costumes exhibition and the presentations of handicrafts and the “Čuntićanka” Folklore Group, Hrvatski Čuntić)

12. 5. 2017.

ETNOGRAFSKI MUZEJ ZAGREB

12.30 sati

Radionica japanske i hrvatske tradicijske glazbe / Japanese and Croatian traditional music workshop

16 – 18 sati

Zajednički koncert / Joint concert - Hirojuki Koinuma, Stjepan Večković, Tomislav Đorđević

28. 6. 2017.

INSTITUT BALASSI – MAĐARSKI INSTITUT U ZAGREBU

Predstavljanje *Petrinjskih betlemaša*, upisanih u Registar kulturnih dobara RH (Ivan Rizmaul) i tribina o pučkom kazalištu (prof. dr. sc. Sanja Nikčević), sudjeluju članovi Udruge „Deram“, Dragotinci / Presentation of *Petrinjski betlemaši*, tradition included in the Register of Cultural Assets of Croatia (Ivan Rizmaul) and a discussion on folk theatre (Prof. Sanja Nikčević, PhD), with participation of the Deram Association members

3. 7. 2017.

MATICA HRVATSKA

Okrugli stol – izlaganja, predstavljanje izdanja, izložba – *Povijest i etnografija Banovine, Pounja i Pokuplja* – MSF u suradnji s Društvom Terra banalis / Round Table Discussion – lectures, presentations of publications, and an exhibition on the *History and ethnography of Banovina, the Una River and Kupa River regions* – IFF in collaboration with the Terra Banalis Association

12. 7. 2017.

ETNOGRAFSKI MUZEJ ZAGREB

12 sati otvorenje izložbe *Fragmenti života Banovine i Pounja* – iz fundusa EMZ-a i Posudionice i radionice narodnih nošnji / *Fragments of life in Banovina and the Una River region* exhibition opening – from the inventory of EMZ and the Rental Workshop of National Costumes

Srijeda / Wednesday, 19. 7. 2017.

10.00 | Trg bana Jelačića

Nastup sudionika MSF-a / IFF participants' performance: Argentina, Irak, SAD (Chicago, IL), Brazil, Indonezija, SAD (Murfreesboro, TN), Paragvaj

20.00 | Trg bana Jelačića

Koncert etnoglazbe: *Ethno* na putu u Hrvatskoj (u suradnji s Hrvatskom glazbenom mladeži) / World music concert: Ethno on the Road in Croatia (in collaboration with the Croatian Musical Youth)

Četvrtak / Thursday, 20. 7. 2017.

10.00 | Trg bana Jelačića

Nastup sudionika MSF-a / IFF participants' performance:

Makedonija, Indonezija, Argentina, Irak, Italija, SAD (Murfreesboro, TN), Brazil

20.00 | Trg bana Jelačića

Nastup sudionika MSF-a / IFF participants' performance:

Španjolska (Compañía de Danza “Nuevo Amanecer Ángel Martínez”)

20.00 | KUC Travno / Travno Cultural Center

Predstava *Karagöz*, Turska (Reprezentativna baština čovječanstva, UNESCO) / *Karagöz*, a play, Turkey (UNESCO's Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity) Koncert: Ansaml Makedonija, Skoplje / A concert by the Makedonija Ensemble, Skopje

Petak / Friday, 21. 7. 2017.

10.00 | Trg bana Jelačića

Nastup sudionika MSF-a / IFF participants' performance:

Irak, Paragvaj, SAD (Chicago, IL), Brazil, Makedonija, Argentina

19.00 | Gornjogradsko gimnazija / Upper Town High School

Plesna radionica pod vodstvom Francisa Feyblija / Dance Workshop by Francis Feybli

19.00 | Trg bana Jelačića

Nastup sudionika MSF-a / IFF participants' performance:

Hrvatski Čuntić, Gornji Viduševac, Selište Kostajničko, Brest Pokupski, Greda Sunjska, Graberje, Makedonija, Paragvaj

21.00 | Gradec

SVEČANA PRIREDBA 51. MSF-a: Etnografska baština Banovine i Pounja / CENTRAL FORMAL EVENT OF THE 51ST IFF: Ethnographic Heritage of Banovina and the Una River Regions

Majur, Hrvatska Dubica, Divuša–Dvor, Donja Budičina, Hrvatski Čuntić, Gornji Viduševac, Jabukovac, Selište Kostajničko, Hrastovica, Bobovac, Greda Sunjska, Košutarica, Brest Pokupski, Graberje

U nastavku ansambl iz inozemstva / Followed by:

Indonezija, Italija, Španjolska, Brazil, SAD (Murfreesboro, TN)

22.30 | Gradec

Plesna radionica „Plešite s nama“ / “Dance with us” workshop; SAD (Murfreesboro, TN), Hrvatski Čuntić, Brest Pokupski

Subota / Saturday, 22. 7. 2017.

10.00 | Trg bana Jelačića

Nastup sudionika MSF-a / IFF participants' performance:

Glina, Sela, Indonezija, Italija, Irak, SAD (Murfreesboro, TN), Španjolska

19.00 | Gornjogradsko gimnazija / Upper Town High School

Plesna radionica pod vodstvom Francisa Feyblija / Dance Workshop by Francis Feybli

19.00 | Zagrebački plesni centar / Zagreb Dance Center

Plesna radionica: Susret s ansamblima iz Hrvatske i svijeta / Dance Workshop: Meeting with Ensembles from Croatia and the World Satnica Đakovačka i Argentina

20.00 | Trg bana Jelačića

Nastup sudionika MSF-a / IFF participants' performance:

Žrnovo (otok Korčula), Irak, Brazil, SAD (Chicago, IL), Španjolska

21.00 | Gradec

Nastup sudionika MSF-a / IFF participants' performance:

Žrnovo (otok Korčula), Gata, Bački Monoštor, Pridraga, Satnica Đakovačka, SAD (Chicago, IL), Argentina, Paragvaj, Makedonija

Plesna radionica „Plešite s nama“ uz ansambl Makedonija i Satnicu Đakovačku / “Dance with us” workshop with the Makedonija Ensemble and Satnica Đakovačka

Nedjelja / Sunday, 23. 7. 2017.

10.00 | Trg bana Jelačića

Nastup sudionika MSF-a / IFF participants' performance:

Indonezija, Hrvatski gajdaški orkestar, Makedonija, Irak, Jabukovac, Turska

10.00 | Zagrebačka katedrala / Zagreb Cathedral

Sveta misa za sudionike MSF-a / Holy Mass for IFF participants

19.00 | Gornjogradsko gimnazija / Upper Town High School

Plesna radionica pod vodstvom Francisa Feyblija / Dance Workshop by Francis Feybli

19.00 | Zrinjevac – Trg bana J. Jelačića

MIMOHOD SUDIONIKA SMOTRE / FESTIVAL PARTICIPANTS' PARADE

19.30 | Crkva sv. Katarine / Church of St Catherine

Koncert crkvenog pučkog pjevanja: *Uputi se tužna mati – korizmene i pasionske tradicije Imotske krajine* (u čast 300 godina oslobođenja Imotskoga od otomanske vlasti) / Church Folk Singing Concert: *Uputi se tužna mati – Lent and Passion traditions of the Imotski region* (commemorating the 300th anniversary of Imotski's liberation from the Ottoman rule)

20.00 | Trg bana Jelačića

Nastup sudionika MSF-a / **IFF participants' performance:**

Bobovac, Brest Pokupski, Divuša-Dvor, Gornji Viduševac, Graberje, Greda Sunjska, Hrastovica, Hrvatska Dubica, Hrvatski Čuntić, Jabukovac, Košutarica, Majur, Selište Kostajničko, Paragvaj, SAD (Chicago, IL)

21.00 | Gradec

Nastup sudionika Smotre / **IFF participants' performance:**

Kuterevo, Koprivnički Ivanec, Bribir, Mostanje, Lug – Brankovići (BiH), Salinovec, Argentina, Irak, Brazil, Italija, Španjolska

22.30 | Gradec

Plesna radionica „Plešite s nama“ / **“Dance with us” workshop:** Salinovec, Španjolska

19. – 23. 7. 2017.

TRG BANA JOSIPA JELAČIĆA
SAJAM TRADICIJSKIH OBRTA I SUVENIRA /
TRADITIONAL ARTS AND CRAFTS FAIR

IZLOŽBE / EXHIBITIONS:

Etnografski muzej Zagreb, *Fragmenti života Banovine i Pounja* – iz fundusa EMZ-a i Posudionice i radionice narodnih nošnji, 12. 7. – 3. 9. 2017. / *Ethnographic Museum of Zagreb, Fragments of life in Banovina and the Una River – from the inventory of EMZ and the Rental Workshop of National Costumes, July 12 – September 3, 2017*

Etno Art galerija, Izložba fotografija:
Makedonske narodne nošnje u stariim okvirima, 10. – 23. 7. 2017. / *Ethno Art Galery, Macedonian Traditional Costumes in Old Frames, a photography exhibition, July 10 – 24, 2017*

NASTUPI SUDIONIKA IZVAN ZAGREBA / PARTICIPANTS' PERFORMANCES OUTSIDE OF ZAGREB:

Dvorac Erdödy u Kerestincu (Sveta Nedelja), 20. 7. 2017.:

Argentina, Brazil, Indonezija, Italija, Makedonija, Paragvaj, SAD (Chicago, IL), SAD (Murfreesboro, TN)

Beltinci (Slovenija), 21. 7. 2017.

47. Mednarodni folklorni festival: Argentina, SAD (Chicago, IL)

Vrbovec, 22. 7. 2017. „Ljeto u gradu“: Italija
Zaprešić, 22. 7. 2017. 22. žetvene svečanosti: Indonezija

Sudionici iz Hrvatske / Participants from Croatia

Sisačko-moslavačka županija

Bobovac

Kulturno-umjetničko društvo
„Seljačka sloga“

Iako povijesni izvori spominju naselje i stoljećima prije, poznato je da su se u Bobovac pokraj Sunje naselili Hrvati iz Bosne potkraj 17. stoljeća. To se može čuti i prema stilu pjevanja ženske pjevačke skupine. Stanovnici se sjećaju da su u prošlosti imali i drugičju nošnju, koju su s vremenom modificirali do današnjeg oblika. Na Smotri pjevaju starinske pjesme u netemperiranim tonskim odnosima *Ja na brdo* i *Idem selom* te šetana kola uz pjesmu *Oj, Bobovac*. To kolo izvode *na polako* i *brzo* s prekrivenim rukama ispred sebe i straga.

Bobovac

Peasant Concord folklore group

Although the historical sources mention the settlement centuries earlier, it is well-known that the Croats from Bosnia settled in Bobovac by Sunja at the end of the 17th century. This is also manifested in the style of the female singing group. The residents remember having different costumes in the past, which were modified to present form with time. At the IFF, they sing old songs in untempered tone relations (*Ja na brdo* and *Idem selom*) as well as the sung circle dances along with the song *Oj, Bobovac*. This circle dance is performed both *na polako* (slowly) and *brzo* (quickly), with crossed hands in the front and behind.

Brest Pokupski

Kulturno-umjetničko društvo
„Pokupljanka“

Brest je selo petrinjskoga Pokuplja, smješteno na uzvisini pokraj rijeke Kupe. Stanovnici se osjećaju kao da su stoljećima na granici Istoka i Zapada. Selo sa stotinjak kućanstava nadomak Petrinje, od Zagreba je udaljeno pedesetak kilometara i pretežito je poljoprivredno. Nakon rata sve više gravitira gradu. Kulturna baština je na granici zaborava i ponovnog otkrivanja i prezatocije. Tridesetih godina prošloga stoljeća imali su ogrank Seljačke sloge, a „Pokupljanka“ nastoji obnoviti tradiciju i time pokrenuti druge aktivnosti. Imaju bogate nošnje tkane od domaćeg lanenog platna i vezene svilom, nježnih, cvjetnih motiva. Izvode kolo *Okreni se, okreni*, pjesmu *Čija je ono livada* i *drmeš* uz tamburaški sastav s violinom.

Brest Pokupski

Pokupljanka folklore group

Brest is a village in Pokuplje, located on a hillside beside the river Kupa. The residents feel as if they have spent centuries on the border of the East and the West. The village with about a hundred households near Petrinja, 50 kilometers from Zagreb, is predominantly agricultural. After the war, it started gravitating more and more towards the city. Its cultural heritage is on the edge between oblivion and re-discovery and presentation. In the 1930s, the folklore group had a Peasant Concord branch, and *Pokupljanka* is set to renew that tradition and thereby encourage new activities. They have rich costumes knitted from the traditional linen fabric and embroidered with silk and gentle floral motifs. The group performs the circle dance *Okreni se, okreni*, the song *Čija je ono livada* and the *drmeš* dance accompanied by a *tamburitza* band with the violin.

Divuša-Dvor

Kulturno-umjetničko društvo „Pounjski pleter“

Društvo je osnovano 1998. godine. Članovi sviraju na staroj tradicijskoj tamburi dvožici te čuvaju i obnavljaju jednostavne i osebujne nošnje pounjskoga kraja. Snažno i oporo, arhaično netemperirano muško pjevanje, na zanimljiv je način kombinirano u natpjevavanju s novijim temperiranim ženskim pjevanjem. Ples karakteriziraju čvrsti koraci u pounjskom *drmešu* i *polki* uz dvožicu. Pjevaju *Pokošena livado zelena* i izvode šetano kolo *Igraj kolo tijo, tijo, javore*.

Divuša-Dvor

Pounjski pleter folklore group

The group was founded in 1998. Its members play the traditional two string *tambura – dvožica* and are active in preserving and restoring the simple and distinctive costumes of the Pounje area. The powerful and sharp archaic non-tempered male singing is in an interesting way combined in the *natpjevavanje* (contesting) with the newer layer of the more tempered female singing. The dance is characterized by firm steps in the *drmeš* dance and *polka* accompanied by the *dvožica*. They sing *Pokošena livado zelena* and perform the *šetano* (walked) circle dance *Igraj kolo tijo, tijo, javore*.

Donja Budičina

Kulturno-umjetničko društvo „Budičanka“

U tom selu između Petrinje i Hrvatske Kostajnice stanovnici se ponajviše bave pčelarstvom, voćarstvom i stočarstvom. Članovi Društva čuvaju tradiciju pjesama, plesova i običaja (*rodež* i *Ladarice*). Svake godine organiziraju kestenijadu i folklorne susrete. Nošnja je pokupskoga tipa, izrađena od domaćega platna i bogato ukrašena izvezenim i našivenim raskošnim cvjetnim i geometrijskim ukrasima. Pjeva se i pleše *oberštajer*, *polka*, *ples s metlom* i *drmeš* uz pratnju tamburaša. Pjevana kola toga područja često imaju prijev *rala, aja, rala* kao nastavak često dvosmislenih i "bećarskih" dvostihova.

Donja Budičina

Budičanka folklore group

In this village between Petrinje and Hrvatska Kostajnica, the inhabitants mainly deal with beekeeping, fruit growing and cattle breeding. The members of the group are active in preserving the traditional songs, dances and customs (*rodež* and *Ladarice*), organizing every year a chestnut festival and folklore meetings. The costume is of the Pokupje type, made of the traditional linen fabric and richly decorated with embroidered and sewn-in luxurious floral and geometric decorations. They sing and dance the *oberštajer*, *polka*, broom dance and *drmeš* accompanied by the *tambura* players. The sung circle dances of this area often have the chorus *rala, aja, rala* as a continuation of the often ambiguous couplets.

Glina

Hrvatsko amatersko kulturno -umjetničko društvo „Glinska tamburica“

Društvo djeluje u gradu Glini. Osnovano je u progonstvu da bi okupljalo Glinjane i mještane okolnih sela u obnavljanju tradicijske baštine. Mladi imaju prigodu učiti od starijih članova te uz tamburaški sastav izvoditi pjesme i plesove Glinske Banovine. Zahvaljujući Vladimиру Šoštariću Kanaderu, koji je s velikim entuzijazmom skuplja i objavio kazivanja o običajima te pjesme i plesove, Društvo je uvježbalo repertoar svojega zavičajnog folklora. Na Smotri nastupaju s prikazom ivanjskih običaja.

Glina

Glinska tamburica folklore group

The group operates in the town of Glina, and was founded in exile to gather the residents of Glina and surrounding villages and renew their traditional heritage. Young people have the opportunity to learn from the older members and perform the songs and dances of Glinska Banovina accompanied by the *tambura* band. Thanks to Vladimir Šoštarić Kanader, who gathered and published sayings, songs and dances with great enthusiasm, the group rehearsed the repertoire of its native songs and dances. They will be presenting the Midsummer customs at the festival.

Gornji Viduševac

Kulturno-umjetnička udruga „Viduševac“

Društvo je kao Seljačka sloga osnovano između dvaju svjetskih ratova, djelovalo je od sedamdesetih godina prošloga stoljeća, a poslije Domovinskog rata obnovljeno je 2003. godine. Gramofonska ploča koju su 1976. snimili za Jugoton poslužila je za obnovu repertoara koji će biti izведен i na Smotri. Pjesma uz tambure *Oj mošličke, mošličke*, biračko kolo *Ajde dvoje da šetaju*, u kojem na jedinstven način oba plesača u kolu traže svaki svoj novi par za ples, pjevano kolo *Oj garava, šteta što si tako mala i polka*, program su u kojem Vidušljani s puno energije prikazuju tradicije koje obnavljaju i promiču u suradnji s Interpretacijskim centrom za baštinu Banovine.

Gornji Viduševac

Viduševac folklore group

The group was founded as a Peasant Concord between the two world wars. It has been active since the 1970s and, after the Homeland War, renewed in 2003. The gramophone record released by Jugoton in 1976 helped in renewing the repertoire that will also be performed at the IFF. The song accompanied by the *tamburas* *Oj mošličke, mošličke*, the *biračko* circle dance *Ajde dvoje da šetaju* (in which both dancers in the dance look for another partner to dance with), the *pjevano* (sung) circle dance *Oj, garava šteta što si tako mala* and *polka* make up the program through which the group energetically presents the traditions that are renewed and promoted in collaboration with the Heritage Interpretation Center of Banovina.

Graberje

Kulturno-umjetnička udruga
„Seljačka sloga“

Graberje se nalazi između Gline i Petrinje, kojoj administrativno pripada. Nakon povratka iz progonstva u spaljeno selo, obnavlja ga uglavnom starije stanovništvo, baveći se poljoprivredom. Svetac zaštitnik sela i župe je sv. Ivan Krstitelj pa se u selu posebno slavi blagdan Ivana. Udruga je osnovana 1947. godine po uzoru na djelovanje Seljačke slogue, a njeguje i obnavlja slikovite i bogate nošnje, kao i zavičajni folklor s pjevanim kolima *Ej meni mama maramicu šara*, *Moja žena vragu domišljena*. Uz tamburaše izvode kolo *Oj Ivane Zrinjanine*, *grabečki drmeš* i ples *pokleknicu*, koji izvode samo muškarci u kolu, odnosno u drugoj inačici zajedno sa ženama.

Graberje

Peasant Concord folklore group

Graberje is located between Gline and Petrinja, to which it belongs administratively. The burnt village was rebuilt mainly by the old villagers who deal with agriculture after their return from exile. The patron saint of the village and parish is Saint John the Baptist, which is why special attention is given to the celebration of the Saint John's Day. The group was founded in 1947 and modelled after the Peasant Concord. It nurtures and restores the picturesque and rich costumes, as well as the local folklore with *pjevana* (sung) circle dances *Ej meni mama maramicu šara* and *Moja žena vragu domišljena*. They perform, accompanied by the *tambura* players, the circle dance *Oj Ivane Zrinjanine*, *grabečki drmeš* and the dance *pokleklica*, which is performed only by the male dancers, or together with the women in the other version.

Greda Sunjska

Kulturno-umjetničko društvo
„Seljačka sloga“

Kao ogrank Seljačke slogue, Društvo počinje raditi 1936., izvodeći igroku „Petar Svačić, posljednji hrvatski kralj“. U skladu s radom Sloge otada organiziraju tečajevne kuhanja, šivanja, opismenjavanja, higijene te predavanja iz ratarstva i stočarstva. Uz V. Žganca i Z. Ljevakovića pripremaju program za smotre u Opatiji 1948. i 1951. godine. Dosad su šest puta nastupili na MSF-u, ponosni na jedinstvenu nošnju jednostavne ljepote s ukrasom na lanenoj podlozi, obogaćenu vezom *belo po belom*. Uz pjesmu momaka *Kad bi moja draga*, izvode pjevano kolo *Oj, jabuko crveniko te dućec i drmeš* uz tamburaški sastav.

Greda Sunjska

Peasant Concord folklore group

As a branch of the Peasant Concord, the folklore group made its debut in 1936 with the performance of the play *Petar Svačić, the Last Croatian King*. In accordance to the work of the Peasant Concord, the group has since been organizing various courses (cooking, sewing, literacy and hygiene) and lectures on farming and livestock breeding. They prepared the program of the festivals in Opatija 1948 and 1951, along with V. Žganec and Z. Ljevaković. They have performed at the IFF six times. The group boasts a unique costume as a concept of simple beauty, with decorations on a linen base, made with white-on-white embroidery. They perform the *pjevano* (sung) circle dance *Oj, jabuko crveniko* together with the boys' song *Kad bi moja draga*, while the dances *dućec* and *drmeš* are accompanied by a *tambura* band.

Hrastovica

Kulturno-umjetničko društvo
„Hrastovička gora“

Prvo kulturno društvo, „Pastir“, u Hrastovici je osnovano 1928., a kao „Hrastovička gora“, nazvano po šumovitim obroncima na kojima se selo smjestilo uz rijeku Petrinjčicu nedaleko od Petrinje, djeluje od 1981. godine. Uz obnovu sela, potpuno stradalog u Domovinskom ratu, članovi Društva puno truda ulažu u nabavu i rekonstrukciju svih svezenih nošnji s baroknim motivima, u obnovu instrumenata te u učenje mladih svojega tradicijskoga glazbenog i plesnog repertoara. Pjesmu *Nujan Ivo po taboru* šeće na Smotri izvode studentice Patricija Dobrenić i Sanja Boršić uz iskusnije pjevačice Katarinu Mandić, Nadu Korečić i Ljiljanu Sigur prema zapisima Ivana Ivančana iz šezdesetih godina 20. stoljeća.

Hrastovica

Hrastovička gora folklore group

The first folklore group *Pastir* was founded in Hrastovica in 1928. It changed its name to *Hrastovička gora*, inspired by the forested slopes on which the village is situated near the Petrinjčica River, not far from Petrinja, in 1981. Along with actively renovating the village, which was completely destroyed in the Homeland War, the members of the group are heavily invested in the purchase and reconstruction of the costumes with baroque motifs embroidered in silk and instruments, as well as teaching the youth about their traditional music and dance repertoire. The song *Nujan Ivo po taboru* šeće will be performed by the students Patricija Dobrenić and Sanja Boršić at the Festival, accompanied by more experienced singers Katarina Mandić, Nada Korečić and Ljiljana Sigur, according to the records of Ivan Ivančan from the 1960s.

Hrvatski Čuntić

Kulturno-umjetničko društvo
„Čuntičanka“

Hrvatski Čuntić nalazi se na obroncima Zrinske gore, južno od Petrinje. U mjestu je crkva s franjevačkim samostanom, posvećena sv. Antunu Padovanskom te ruševine kule Čuntić kao vrijedan primjer povijesnog obrambenog graditeljstva. Mjesto se spominje od 1211. godine. Društvo „Čuntičanka“ osnovano je 2003. i obuhvaća pet sela župe: Čuntić, Prnjavor Čuntički, Kraljevčane, Dragotince i Pecke. Izvode osebujna pjevana kola *Oženi se lud – mlad*, *Ojjavore, zelen bore* i natpjevavanje koje nazivaju svojim *bećarcem*. Drmeš izvode uz usnu harmoniku – *cingulje* i bubanj, koji su, prema sjećanju i pričanju starijih, sami izradili za ovogodišnju Smotru.

Hrvatski Čuntić

Čuntičanka folklore group

Hrvatski Čuntić is located on the slopes of Zrinske gore, south of Petrinja. The village features a church with the Franciscan monastery devoted to Saint Anthony of Padua and the ruins of the fortress Čuntić as a valuable example of the historic defense architecture. The place has been mentioned since 1211. The folklore group *Čuntičanka* was founded in 2003 and comprises five villages of the parish: Čuntić, Prnjavor Čuntički, Kraljevčani, Dragotinci and Pecki. They perform distinctive *pjevana* (sung) circle dances *Oženi se lud – mlad*, *Ojjavore zelen bore* and the *natpjevavanje* (contesting) which they call their *bećarac*. The *drmeš* dance is performed accompanied by the harmonica – *cingulji* and the drum, which they made themselves based on their memory and the stories of the older residents for this year's Festival.

Hrvatska Dubica

Kulturno-umjetničko društvo „Jeka“

Hrvatska Dubica nalazi se na lijevoj obali rijeke Une, na granici s Bosnom i Hercegovinom, između općina Jasenovac i Sunja. Imala bogatu povijest od antičkog doba i tadašnje Gradine do promjena crkvenih redova koji su vodili župu (templari, ivanovci, pavlini). Uz najstarije Dobrovoljno vatrogasno i mlađe športsko-ribolovno i lovačko društvo, „Jeka“ je osnovana 1927. i otada njeguje dubičku kulturnu tradiciju. Ženska skupina jednoglasno pjeva *Zaspala djevojka, drijenku na korjenku*, izvodi pleteno kolo uz pjesmu *Kad je mene moj volio, svečera je dolazio te pleše drmeš* uz tamburaški sastav.

Hrvatska Dubica

Jeka folklore group

Hrvatska Dubica is located on the left bank of the Una river, on the border with Bosnia and Herzegovina between the municipalities of Jasenovac and Sunja. It has a rich history dating from the ancient times and the then Gradina to the changes in the church rows that led the parish (the Templars, Hospitallers and Paulines). Together with the oldest *Volunteer Firefighter Association* and the newer *Sport Fishing and Hunting Association*, *Jeka* was founded in 1927 and has since cultivated Dubica's cultural tradition. The women's group sings the song *Zaspala djevojka, drijenku na korjenku*, performs the plethen circle dance to the song *Kad je mene moj volio, svečera je dolazio* and dances the *drmeš* accompanied by the *tambura* band.

Jabukovac

Kulturno-umjetničko društvo „Zvuci Banije“

Srpski stanovici Jabukovca, koji administrativno pripada Petrinji, predstavljaju se starijom skupinom pjevajući *ojskače*. Kadkad ih pjevaju samo muški pjevači, a žene posebno. Danas ih pjevaju zajedno svi koji znaju. Starije žene poznaju velik repertoar pjesama koje pjevaju u tijesnim intervalima, kao i na noviji način temperirano – *Imala sam dvije ruže bijele*. Muški izvode pjesmu *Oj, devojko*, a svi zajedno *drmeš* uz dvožicu te šetano kolo s muškim i ženskim natpjevanjem.

Jabukovac

Zvuci Banije folklore group

The Serbian inhabitants of Jabukovac, which administratively belongs to Petrinja, perform together with an older group singing the songs *ojskače*. They are sometimes sung by male singers only, with women singing them separately. Today, everyone who knows them sings together. Older women have a wide repertoire of songs, which they sing in tight intervals, as well as the ones that are tempered in a newer way: *Imala sam dvije ruže bijele*. The male singers sing the song *Oj, devojko*, and everyone comes together to perform the *drmeš* dance accompanied by the *tambura dvožica*, as well as the sung circle dance with male and female *natpjevanje* (contesting).

Košutarica

Kulturno-umjetničko društvo „Košutarica“

Društvo je osnovano 1996. da bi se očuvale narodne pjesme, plesovi i običaji sela. Izvode i neke od ophodnih običaja koji u selu postoje i danas. Izvode i program pasionske baštine. U društvu od 2008. godine vrlo uspješno djeluje i muška pjevačka skupina. Svake godine potkraj travnja ili početkom svibnja organiziraju Koštačko sijelo. Na Smotri pjevaju specifične napjeve svojega zavičaja kosačke i kopačke uz poljodjelske radove te izvode kola *Smilje Mara kraj jezera brala*, s natpjevavanjem dviju muških pjevačkih skupina, i *Udade se lijepa Mara* s natpjevavanjem muške i ženske skupine.

Košutarica

Košutarica folklore group

The group was founded in 1996 with the aim of preserving the folk songs, dances and customs of the village. They also perform some of the procession customs that are still practiced in the village nowadays.

Koštarica also performs a program of the passion traditions and includes, since 2008, a very successful male singing group. Each year, at the end of April or beginning of May, they organize the folklore manifestation *Koštačko sijelo*. Their performances at the IFF include the singing of the specific tunes of their native land performed during the work called *kosačka* and *kopačka* and performing the circle dances *Smilje Mara kraj jezera brala* with the *natzjevanje* (contesting) of the two male singing groups and *Udade se lijepa Mara*.

Majur

Kulturno-umjetničko društvo „Sloga“

KUD „Sloga“ Majur svoj rad obnovilo je 2005. godine. Okuplja članove iz mjesta općine Majur. Obnavljaju običaje, pjesme i plesove svojega kraja te ih čuvaju od zaborava. Djeluju humanitarno u suradnji s Udrugom „Hrvatska žena“ i Narodnom knjižnicom i čitaonicom Majur, provodeći projekte obnova starih zanata. Organiziraju i izložbe autohtonih jela, ručnih radova, namještaja i nošnje. Okupljaju djecu, mlade i stare oko običaja *čijala*, čehanja („čijanja“) perja, uz pjesme koje pjevaju na stari način u tijesnim intervalima u kojima vodilja prvači, a druge polažu. Izvode i kolo *Snijeg pada, never vene*.

Majur

Concord folklore group

The folklore group *Concord Majur* renewed its work in 2005, assembling the members from the municipality of Majur. They restore the customs, songs and dances of their native land and keep them from dying off. They work humanitarily in cooperation with the association *Hrvatska žena* and the *National Library and Reading Room Majur*, carrying out the restoration projects of old crafts and exhibitions of indigenous dishes, handicrafts, furniture and costumes. They gather children, young and old people around the customs of *čijalo* and the old custom of separating the feathers from the hard part, accompanied by the songs sung in a traditional way, in tight intervals in which the guide leads and the rest follow. The group also performs the sung circle dance *Snijeg pada never vene*.

Sela

Kulturno-umjetničko društvo „Radost“

Kao pjevačko-tamburaško društvo, „Radost“ se prvi put spominje 1922. godine. Kontinuirano radi od 1981., a njeguje isključivo folklor svojega zavičaja. U nastupima prikazuju radne i svečane običaje, a članice se posebno bave i pučkim crkvenim pjevanjem. Nastupaju u nošnjama od kojih su neke starije od sto godina, što je neprocjenjiva vrijednost obiteljskog i društvenog kulturnog nasljeđa. Raznim aktivnostima na mlade članove prenose ljubav i poštovanje prema tradiciji. Nastupaju s prikazom procesije za Tijelovo.

Sela

Radost folklore group

Radost is first mentioned in 1922 as a group comprised of singers and *tamburas*. It has been continuously active since 1981, cultivating exclusively the folklore of its native land. Their performances feature the work and ceremonial customs, and the group's members are also involved in the church folk singing. They perform in costumes that are in some cases more than a hundred years old, which is an invaluable value of the family and socio-cultural heritage. Through various activities, the group passes on the love and respect towards the tradition on younger members. They will perform the stage presentation of *Corpus Christi* procession.

Selište Kostajničko

Kulturno-umjetničko društvo „Selište Kostajničko“

Nakon povratka u Selište nakon ratnih razaranja, Društvo je s velikim entuzijazmom osnovano 2008. godine radi obnove i očuvanja kulturne baštine sela, kostajničkoga kraja i Pounje. Napjevi poput *Travice*, *travo* ili *šetana kola*, kao što je *Kamen moste, ne lelaj se*, pripadaju arhaičnim slojevima tradicijskog pjevanja sa stalnim natpjevavanjem muškaraca i žena. *Drmeš i polke* plešu uz tamburu dvožicu ili tamburaški sastav. Vrijedno okupljaju mlade i gostujuće skupine u svojem selu, a priredbom *Iz bakine škrinjice* skreću pozornost na tradicije Pounje.

Selište Kostajničko

Selište Kostajničko folklore group

Upon the return to Selište after the war, the group was founded with great enthusiasm in 2008 with the aim of restoration and preservation of the cultural heritage of the village, the Kostajnica area and Pounje. Tunes such as *Travice* or *šetana* circle dances such as *Kamen moste ne lelaj* se fall into the archaic layers of the traditional singing with the constant *natzjevavanje* (contesting) of male and female singers. The *drmeš* is danced accompanied by the *tambura dvožica* or the *tambura* band. They diligently gather their youth and the visiting groups in their village to draw attention, through the event *Iz bakine škrinjice*, to the traditions of Pounje.

Sudionici iz drugih krajeva
Hrvatske / Participants from
other parts of Croatia

Bribir

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
Kulturno-umjetničko društvo „Bribir“

Korak od mora, dva od sniga nalazi se zelena Vinodolska dolina, a u njoj se, okružen planinama i zagrljen morem, smjestio Bribir, nedaleko od Novog Vinodolskog i Crikvenice. Grad opasan zidom i kulama, čiji se ostaci još dobro vide, u srednjem vijeku je bio upravno i crkveno središte Vinodolske knežije u posjedu krčkih knezova Frankapana. Društvo je sljedbenik društva „Vinodolac“, osnovanoga 1899. i od tada djeluje s kratkim prekidima, a od 1974. neprekidno do danas. Članovi se bave očuvanjem običaja, pjesme, plesa i čakavske *riči*. Uspjeli su otrgnuti od zaborava bribirsku nošnju, pjesme i plesove. Na smotri će kantati na tanko i debelo *Hrušvica se potresuje* te uz sopile izvesti *bribirsko kolo*, *hrvacki* i *koprivici*.

Bribir

PRIMORJE-GORSKI KOTAR COUNTY

Bribir folklore group

The green Vinodol valley is located “a step from the sea and two from the snow”. Right above it, surrounded by the mountains and held by the sea, is the town of Bribir, not far from Novi Vinodolski and Crikvenica. A town enclosed by a wall and towers, whose remains are still clearly visible, was the administrative and ecclesiastical center of the principality of Vinodol owned by the Frankopan princes of Krk in the Middle Ages. The folklore group *Bribir* is the offspring of the group *Vinodolac* founded in 1899 and was active with short interruptions until 1974, when it started operating consistently. Its members are concerned with the preservation of customs, songs, dances and the Chakavian roots and have managed to save the costume, songs and dances of Bribir from oblivion. At this year's IFF, they will sing *Hrušvica se potresuje*, and perform the *Bribir kolo* circle dance, *hrvacki* and *koprivica* accompanied by the *sopile*.

Gata

SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA
Kulturno-umjetnička udruga „Mosor“

Gata su malo mjesto ispod planine Mosor, nedaleko od mora i grada Omiša. Mjesto leži u srednjim Poljicima te je, kako piše u Poljičkom statutu, jedno od dvanaest glavnih poljičkih sela – *katuna*. Udruga Mosor osnovana je 1954. godine. Folklorna skupina radi od 2008. i obuhvaća sve uzraste članova iz Gata, Čišala, Ostrvice, Smolonja, Zvečanja, Naklige, Seoca i Katuna. Na smotri će nastupiti guslar i igrat će se *kolo*. Nijemo ili gluvo kolo izvodi se o pokladama, na sajmovima, dernecima, svadbama, smotrama te na priredbama o blagdanu zaštitnika župa. Nijemo kolo Dalmatinske zagore UNESCO je 2011. uvrstio na Reprezentativnu listu svjetske nematerijalne kulturne baštine.

Gata

SPLIT-DALMATIA COUNTY
Mosor folklore group

Gata is a small village in the foot of Mount Mosor, not far from the sea and the town of Omiš. The village lies in Srednja Poljica and is, as stated in the Poljica Statute, one of the twelve main Poljica villages – the so-called *katuni*. The association *Mosor* was founded in 1954. The folklore group has been active since 2008 and gathers members of all ages from the villages Gata, Čišala, Ostrvica, Smolonje, Zvečanje, Naklige, Seoci and Katun. The festival will feature a performance by a *gusle* player and a circle dance will be danced. The *nijemo* or *gluvo kolo* (mute) circle dance is performed at carnivals, fairs, festivities, (*derneks*), weddings, festivals and celebrations of the patron saint of the parish. The *nijemo kolo* (mute) circle dance from Dalmatinska Zagora was added to the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Koprivnički Ivanec

KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA

Društvo izvornog folklora
Koprivnički Ivanec

Koprivnički Ivanec spominje se kao središte župe sv. Ivana Krstitelja 1334. godine. Društvo je osnovano 1928. kao *Seljačka sloga*, a 1968. mijenja naziv u sadašnji. Okuplja članove iz Botinovca, Pustakovca, Goričkog, Kunovca i Koprivničkog Ivance, čiji se stanovnici ponose jedinstvenim ivanečkim vezom na nošnjama, rukavima, poculicama i rupcima, upisanim u Registar kulturnih dobara RH te organiziraju radionice umijeća izrade veza i prenošenja na mlađe. Na Smotri pjevaju *Rascvela se leluja*, plešu *Ivanec je lepo selo*, *Trgala sam ružicu* uz pjesmu i tamburašku pratnju, te uz tambure plešu *Stari Škrinjar* i *čardaš*.

Koprivnički Ivanec

KOPRIVNICA-KRIŽEVCI COUNTY

Koprivnički Ivanec folklore group

Koprivnički Ivanec is mentioned as the center of the parish of Saint John the Baptist in 1334. The folklore group was founded in 1928 as a Peasant Concord and earned its present name in 1968. It assembles members from Botinovac, Pustakovac, Gorički, Kunovec and Koprivnički Ivanec, whose inhabitants are identified with the distinct Ivanec embroidery on garments, sleeves, *poculice* (women caps) and scarfs that was included in the *Register of Cultural Assets of the Republic of Croatia*. They also organize embroidery workshops and pass their knowledge to the younger generations. The group will sing *Rascvela se leluja*, dance *Ivanec je lepo selo* and *Trgala sam ružicu* with singing and tamburitza accompaniment and perform the dance *Stari Škrinjar* and *čardaš* followed by a tambura band.

Kuterevo

LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA

Kulturno-umjetničko društvo „Dangubice“

Kuterevo je planinsko naselje u uskoj uvali na obroncima sjevernog Velebita, poznato po utočištu za mlade medvjede. Naziv društva, koje su osnovali 2011., izabrali su prema tamburici, poznatoj *kuterevki – dangubici*. Članovi njeguju kajkavski govor svojega sela nakon doseljenja iz Kranjske i Gorske kotarske potkraj 17. stoljeća. Uz tamburice, izrađuju predmete od drva, bačve, stolce, bukare te razno posuđe. Čuvaju i prenose na mlade običaje, pjesme i plesove, sviranje tamburice *dangubice* koju izrađuje obitelj Šporčić. Djeluju u *dangubaškoj*, *tamburaškoj*, *dramskoj*, *pjevačkoj* i *folklornoj* sekciji. Izvode čobansko ili *samačko pivanje*, kuterevski napjev, *Izvor voda izvirala* i *Ličko kolo*.

Kuterevo

LIKA-SENJ COUNTY

Dangubice folklore group

Kuterevo is a mountain village in a narrow bay on the slopes of Northern Velebit, famous for its haven for bear cubs. The name of the group, founded in 2011, was chosen after a type of *tamburica* – the well-known *kuterevka – dangubica*. The members preserved the Kajkavian dialect of their village upon arriving in the area from Kranjska and Gorski Kotar at the end of the 17th century. Along with *tamburitzas*, they make wooden objects, barrels, chairs, buckets and various utensils. They keep and pass on the newer customs, songs and dances, as well as the art of playing the *dangubica* produced by the Šporčić family. The group is active in the *dangubica*, *tamburitza*, drama, singing and folklore section. They perform the traditional local styles of folk singing and dancing: *čobansko (samačko) pivanje*, *kuterevski napjev*, *Izvor voda izvirala* and the *Ličko kolo* circle dance.

Mostanje

KARLOVAČKA ŽUPANIJA

Kulturno-umjetničko društvo
„Mostanje“

Mostanje je smješteno na utoku Mrežnice u Koranu, na južnoj strani ispod Švaračkog brijege. Vjerojatno je nazvano prema mjestu gdje se rijeka Mrežnica mostila, odnosno prelazila. Govor Mostanjčana u dijalektološkoj klasifikaciji uvrštava se u čakavsko-kajkavsku skupinu. Ikavsko-ekavski se djelomice održao u govoru starijih te u krugu pojedinih obitelji. Društvo djeluje od 1990. kao folklorna skupina. Izvode plesove *drmeš*, *đikalica*, *poljka* i šetana kola te pjesme južne karlovačke okolice uz jedinstvene *rozgalice*, pojedinačno pjevanje, *rozganje*. Izvode svadbene i žetvene običaje te Jurjevanje i Ladanje o Ivanju.

Mostanje

KARLOVAC COUNTY

Mostanje folklore group

Mostanje is located on the confluence of Mrežnica and Korana, on the south side beneath the Švarča Hill. It was probably named after the place where the river Mrežnica was crossed. The local dialect is classified as Chakavian-Kajkavian. The Ikavian-Ekavian has partially remained in the speech of elders and in certain family circles. The group has been active since 1990 as a folklore group, performing the dances *drmeš*, *đikalica*, *poljka* and sung circle dances, as well as the songs of the southern Karlovac region with the unique *rozgalice*, solo singing – *rozganje*. They perform the wedding and harvest customs, as well as *Jurjevanje* on St. George and *Ladanje* on St. John the Baptist Day.

Pridraga

ZADARSKA ŽUPANIJA

Kulturno-umjetničko društvo
„Luzarica“

Pridraga je ravnokotarsko mjesto, u općini Novigrad, koje jednim dijelom leži na obali Karinskoga mora. Zaštitnik župe je sv. Martin pa je on i titular stare crkve uz groblje. Društvo je osnovano 1998. godine, nakon povratka većine mještana kućama nakon Domovinskoga rata, radi promicanja i očuvanja pridraških tradicijskih pjesama (muškog i ženskog *pivanja* i *orzanja*) i plesova (*šetnja*, *biračko* i *nijemo* – naško kolo te *kukulešće* uz usnu harmoniku – *cintare*). Njeguju i svadbene i božićne običaje, a Društvo su nazvali prema crkvi Gospe od Luzarice oko koje se oduvijek plesalo i mladi se upoznavali i *zagledali*. Prema uzorcima nekoliko starih komada, rekonstruirali su nošnje za članove Društva.

Pridraga

ZADAR COUNTY

Luzarica folklore group

Pridraga is a village in the municipality of Novigrad, which partially lies on the coast of the Karin Sea. The guardian of the parish is Saint Martin, with an old church next to the cemetery. The group was founded in 1998, after most of the villagers returned to their homes upon the end of the Homeland War to promote and preserve the local traditional styles of singing (male and female *pivanje* and *orzanje*) and dancing (*šetnja*, *biračko* and *nijemo* – naško kolo circle dance and *kukulešće*, accompanied by the harmonica – *cintari*). The group also presents the wedding and Christmas customs. It was named after the Church of Our Lady of Luzarica, where the local residents have always danced and the youth would meet and fall in love. The costumes for the members of *Luzarica* were reconstructed after the samples of several old pieces.

Salinovec

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA

Kulturno-umjetničko društvo
„Salinovec“

Salinovec je malo naselje u podnožju planine Ivančice, nedaleko od Ivanača. Nalazi se na zapadnom dijelu Varaždinske županije u gornjem porječju rijeke Bednje. Društvo je osnovano 1999. godine radi očuvanja i njegovanja kulture, tradicije i običaja ivanečkog i salinovečkog kraja te Hrvatskog zagorja. Na smotri uz tamburaški sastav izvode pjesmu *Šila je djevojka u goru zelenu* te plešu *šimi polku*, *Tomekova polka*, starinski valcer i salinovečku polku, provlačeći se "pod most".

Salinovec

VARAŽDIN COUNTY

Salinovec folklore group

Salinovec is a small village in the foot of the Ivančica mountain, not far from Ivancac. It is located in the western part of the Varaždin County, in the upper basin of the river Bednja. The group was founded in 1999 for the preservation and nurturing of the culture, tradition and customs of the Ivanec and Salinovec area and Hrvatsko Zagorje. They will be performing the song *Išla je djevojka u goru zelenu* accompanied by the tambura band at the festival, as well as the dances *šimi polka*, *Tomekova polka*, *the old waltz* and *Salinovec polka*, which they dance in the manner of passing "under the bridge".

Satnica Đakovačka

OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA

Kulturno-umjetničko društvo „Sloga“

Općinu Satnicu Đakovačku čine mjesta Satnica i Gašinci, smještena u srcu Đakovštine sa župom sv. Roka. „Sloga“ je osnovana 1996. godine radi očuvanja folklora Đakovštine. Izvode običaje o Ivancu i prikazuju svatovske običaje. Organiziraju dječje smotre folkloru "Djeca u igri, pjesmi i plesu" i smotre za odrasle "Pjesmom i plesom kroz Satnicu". Redovito sudjeluju na Đakovačkim vezovima, Vinkovačkim jesenima, Brodskom kolu i nizu dugih smotri u zemlji i inozemstvu. U Društvu djeluje i tamburaška škola.

Satnica Đakovačka

OSIJEK-BARANJA COUNTY

Concord folklore group

The municipality of Satnica Đakovačka is comprised of Satnica and Gašinci, located in the heart of Đakovština with the parish of Saint Roch. *Concord* was founded in 1996 for the preservation of the Đakovština folklore. They practice customs related to Saint John's Day and display the wedding customs. The group organizes children's folklore festivals under the name *Djeca u igri, pjesmi i plesu*, as well as the adult festival *Pjesmom i plesom kroz Satnicu*. They regularly participate in folklore manifestations such as *Đakovački vezovi*, *Vinkovačke jeseni* and *Brodsko kolo*, as well as numerous other festivals in the country and abroad. The group also includes a *tamburitzza* school.

Zagreb

GRAD ZAGREB

Hrvatski gajdaški orkestar

Hrvatski gajdaški orkestar djeluje već niz godina uspješno promovirajući hrvatsku tradicijsku glazbu širom Hrvatske i svijeta. Članovi orkestra nastupaju na starim, hrvatskim, tradicijskim glazbalima kao što su: dvojnice, diplice, bajs, samica, gajde, dude, tambure, te razna druga glazbala (lijerica, mih, diple, itd.). Osnivač i voditelj Hrvatskog gajdaškog orkestra je Stjepan Večković, solista na tradicijskim glazbalima u Ansamblu LADO, izrađivač starih glazbala te voditelj brojnih škola folklora, seminarja i radionica.

Zagreb

CITY OF ZAGREB

Croatian Bagpipe Orchestra

The Croatian Bagpipe Orchestra has been operating for many years, successfully promoting Croatian traditional music throughout Croatia and abroad. The members of the orchestra play the old Croatian traditional instruments such as *dvojnice, diplice, bajs, samica, bagpipes, dude, tamburas* and many other (*lijerica, mih, diple etc.*). The founder and head of the Croatian Bagpipe Orchestra is Stjepan Večković, a soloist playing traditional instruments in the Ensemble LADO, builder of old instruments and head of numerous folklore schools, seminars and workshops.

Žrnovo, otok Korčula

DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA

Kulturno-prosvjetno društvo „Bratska sloga“

Žrnovo je selo na istočnom dijelu otoka Korčule. Čine ga četiri zaseoka: Prvo selo, Brdo, Kampuš i Postrana. Iako sugerira homogenu geografsku i kulturnu cjelinu, između mještana Prvog sela i Postrane postoji izražena svijest o međusobnoj različitosti koja u velikoj mjeri usložnjava identitet sela. Stari Žrnovci život su promišljali u dubokoj povezanosti s vjerskim uvjerenjima, pa su blagdani bili važni dani u godišnjem kalendaru. Blagdan zaštitnika Postrane, svetog Roka (16. 8.), jedan je od najvažnijih u kalendaru toga zaseoka. Svečani ton cijelom događaju daje *slavjenje*, ručno sviranje zvona jednog ili dvojice zvonara. Ritamska struktura i karakter *slavjenja* bliski su ritmu kojim se prate *Moštra* i *Stari bal*. Večer uoči blagdana, na Pijaci se tradicionalno igra mačevni ples *Moštra*, uz koji se obično izvodi i *Stari bal*. *Moštra* je prvi put nastupila na MSF-u prije pola stoljeća, 1967. godine.

Žrnovo, the island of Korčula

DUBROVNIK-NERETVA COUNTY

Bratska sloga folklore group

Žrnovo is a village in the eastern part of the island of Korčula. It consists of four hamlets: Prvo selo, Brdo, Kampuš and Postrana. Although it suggests a homogenous geographical and cultural entity, there is a pronounced awareness of the mutual diversity between the locals of Prvo selo and Postrana, which makes the identity of the village far more complex. The old local residents thought their life was deeply associated with their religious beliefs, so the holidays were important in the annual calendar. The feast of the guardian of Postrana, Saint Roch (August 16th) is one of the most important holidays in the calendar of this hamlet. The ceremonial tone of the event is achieved by *slavjenje* – manually playing the church bell of one or two bell ringers. The rhythmic structure and character of *slavjenje* are very similar to the rhythm of *Moštra* and *Stari Bal*. In the evening before the holiday, the chain sword dance *Moštra* is traditionally danced at the Pijaca, usually followed by the *Stari bal*. *Moštra* was performed at the IFF for the first time before half a century, in 1967.

Hrvati izvan Hrvatske /
Croats from abroad

BOSNA I HERCEGOVINA

LUG – BRANKOVIĆI

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Ognjišta“

Mjesto Lug – Brankovići nalazi se u općini Žepče. Nazvano je tako nakon spajanja dvaju sela, kad je osnovana župa 1989. godine. To je hrvatska općina u srednjoj Bosni u Zeničko-dobojskom kantonu. Društvo „Ognjišta“ osnovano je 1994. da bi članovi njegovali starinske napjeve i sviranje na tradicijskim glazbalima. Pjesmu *Umro Ivo* pjevaju dvije žene bez instrumentalne pratrne. Okretanje tepsije dio je svatovskog običaja koji se izvodio u mladenkinoj kući, a pjeva se domaćinu, tj. mladenkinom ocu. Uz okretanje bakrene tepsije pjeva se pjesma *Oj tepljio, kalajlio*. Kola *maglajka* i *četverac* igraju se uz pratnju violine i šargije. U kolu pjevaju muškarci pa žene ili obratno. Pjesmu *Listaj, goro* izvode muški pa žene u natpjevavanju.

BOSNIA AND HERZEGOVINA

LUG – BRANKOVIĆI

Ognjišta Croatian folklore group

Lug-Brankovići is located in the municipality of Žepče. It obtained its name through joining the two villages when the parish was founded in 1989. Lug-Brankovići is a Croatian municipality in central Bosnia, in the Zenica – Doboj canton. The group *Ognjišta* was founded in 1994 with the aim of nurturing the antique tunes and playing the traditional instruments. The song *Umro Ivo* is performed by two female singers without instrumental accompaniment. The act of rotating the baking sheet (*tepsija*) is part of the wedding custom that used to be performed in front of the girl's house, and is sung to the host (the bride's father). The song *Oj tepljio, kalajlio* is sung along with the rotation of the copper baking sheet. The circle dances *maglajka* and *četverac* are danced accompanied by the violin and *šargija*. Men sing first and the women follow, or vice versa. The song *Listaj goro* is performed first by the male then female singers in the *natpjevavanje* (contesting).

SRBIJA, VOJVODINA

BAČKI MONOŠTOR

Kulturno-umjetničko društvo Hrvata „Bodrog“

Hrvati u Bačkom Monoštoru su Šokci. Seosku proslavu *U susret zavitnom danu* organiziraju svakog 13. listopada na blagdan Gospe Fatimske, prema čemu i selo zovu Marijinim. Društvo je postojalo i prije, a ponovo djeluje od 2001. godine. U njemu je pjevačka skupina *Kraljice Bodroga*, kojoj je najveći dio repertoara prenijela Katica Pašić. Svake godine organiziraju pjesničko-kazališne Večeri šokačkog divana i održavaju koncert *Igranka kod Adoša*, prikazujući kako se slobodno vrijeme do 1950-ih provodilo na sokaku i *igrankama*, gdje su se uz gajde, pjesmu i ples rađale i prve ljubavi. *Igranke* su se održavale u dvorištu lokalnih bircuza (*kod Adoša*) i u njihovim dvoranama. Prvotno je svirao samo gajdaš, a poslije tamburaši. Uz bećarac će izvesti *Ajde, care, pogodi, Todore, Cvala j' šljiva belica, Kolo pravoga* i *Šokačko kolo*.

SERBIA, VOJVODINA

BAČKI MONOŠTOR

Bodrog Croatian Folklore Group

The Croats in Bački Monoštor are Šokci. The village celebration *U susret zavitnom danu* is organized every year on October 13th, on the day of the feast of Our Lady of Fatima, whereby the village is called "Mary's". The group had already existed in the past and became active again in 2001. It includes the singing group *Kraljice Bodroga*, the bulk of the repertoire of which was conveyed by Karica Pašić. Every year, the group organizes the poetical and theatrical event *Večeri šokačkog divana* and holds the concert *Igranka kod Adoša*, showing how leisure time was spent until the 1950s at the *sokak* and *igrankas*, where first loves were born followed by the bagpipes, song and dance. The *igrankas* were held in the yards of the local pubs (*kod Adoša*) and in their halls. At first, only the bagpipe player would perform and was later joined by the *tamburitzas*. Along with the dance *bećarac*, they will perform *Ajde, care pogodi, Todore, Cvala j' šljiva belica, Kolo pravoga* and the *Šokačko* circle dance.

Strani sudionici /
Foreign participants

ARGENTINA

PIEDRITAS

Ballet „Malambo Argentino“

Na sjeverozapadu najveće i najnaseljenije argentinske pokrajine Buenos Aires nalazi se mjesto Piedritas u kojem je 2000. plesni pedagog Gastón Santiago Courreges osnovao plesnu školu „Malambo Argentino“. Škola djeluje pri Institutu „El Cimarrón“ i mjesto je učenja plesa velikoga broja djece i mladih, dok je njezinih dvadesetak stalnih članova okupljeno u plesnu skupinu. Iako relativno mlada postankom, skupina svoje djelovanje sve intenzivnije usmjerava njegovanju argentinskih plesnih tradicija. Njezini članovi uče i izvode plesove svih argentinskih pokrajina, no najviše su usredotočeni na plesove svojega kraja. Presjek repertoara prikazuju na Smotri. Između ostalog, izvest će *huella*, *triunfo* te neizostavni *tango*.

ARGENTINA

PIEDRITAS

Malambo Argentino Ballet

Located in the northwest of Argentina's largest and most populated province Buenos Aires, Piedritas is a city in which the dance teacher Gastón Santiago Courreges founded the *Malambo Argentino* dance school in 2000. The school operates within the *El Cimarrón Institute* and is a place where a large number of children and young people learn to dance, while its twenty permanent members are gathered in a dance group. Although relatively new, the group increasingly focuses on fostering the Argentinian dance traditions. Therefore, its members learn and perform the dances of all Argentinian provinces while still devoting most of the attention to the dances of their area. They will present a selection of their program at this year's IFF where they will, among other things, perform the *huella*, *triunfo* and the indispensable *tango*.

BRAZIL

CRISSIUMAL

GEMP Escola e Cia de Dança

Plesna škola GEMP osnovana je 1995. u Crissiumalu, uz samu granicu s Argentinom, a prije deset godina proglašena je kulturnom baštinom toga grada. Osim kao zapažen sudionik na domaćoj i međunarodnoj folklornoj sceni, ističe se i kao čest domaćin glazbenim pedagozima iz raznih dijelova svijeta, čime pridonosi kulturnoj razmjени kao jednom od svojih glavnih ciljeva. Uz to, škola je posvećena njegovanju i prikazivanju plesne i glazbene baštine svih brazilskih saveznih država. Plesovi poput *freva*, *forróa*, *gauche* i *samba* stalni su dio njihova repertoara, a na ovogodišnjoj će Smotri uz pratnju dvaju pjevača i ansambla (sastavljenog od tradicijskih instrumenata), osim raznolikosti brazilskih plesova, prikazati i bogatstvo nošnji.

BRAZIL

CRISSIUMAL

GEMP Escola e Cia de Dança

The *GEMP Dance School* was founded in 1995 in Crissium, right next to the border with Argentina, and was declared part of the cultural heritage of the city ten years ago. In addition to being a noted participant on the national and international folklore scene, the school also frequently hosts music pedagogues from different parts of the world, thus contributing to the cultural exchange (which is one of its main goals). Additionally, the school is dedicated to nurturing and displaying the dance and musical heritage of all Brazilian states. Dances like the *freva*, *forróa*, *gaucha* and *samba* are a permanent part of their repertoire. At this year's Festival they will, apart from the variety of Brazilian dances, showcase the richness of their folk costumes.

INDONEZIJA

PADANG – SUMATRA

„Sumbar Talenta Indonesia“

Folklornu skupinu osnovali su Sastri Yunizarti Bakry i zajednica žena Zapadne Sumatre 2004. da bi mladima pružili priliku za razvijanje talenata i vještina, poput pjevanja, plesanja, pisanja i čitanja poezije. Od osnutka, skupina svakodnevno raste i povećava opseg djelovanja, a danas je čini više od 3000 članova u dobi od 14 do 25 godina. Na Smotri će nastupiti plesna skupina koja izvodi tradicijske plesove Zapadne Sumatre: *pasambahan*, *indang* i *plate*. Ples *pasambahan* je tradicijski ples etničke skupine Minangkabau koja se nastanila u planinama Zapadne Sumatre. Izvodi se u posebnim prigodama, poput svadbenih svečanosti, kao izraz dobrodošlice gostima. *Indang* je ples kojim se predstavlja islam i islamsko učenje u regiji, dok ples *plate* imitira pokrete poljoprivrednika u poslovima uzgajanja usjeva te izražava njihovu zahvalnost u vrijeme žetve čijim će plodovima nahraniti obitelj.

INDONESIA

PADANG – SUMATRA

Sumbar Talenta Indonesia

The folklore group was founded by Sastri Yunizarti Bakry and the women's community of West Sumatra in 2004 with the aim of giving the youth an opportunity to develop talents and skills such as singing, dancing, writing and poetry reading. Since its foundation, the group has been growing and expanding the range of its activities daily, nowadays numbering over 3000 members aged 14 to 25. This year's IFF will feature performances by the dance group showcasing traditional dances of the West Sumatra: *pasambahan*, *indang* and *plata*. The dance *pasambahan* is a traditional dance of the ethnic group Minangkabau living in the mountains of West Sumatra, and is performed on special occasions such as wedding ceremonies when welcoming guests. *Indang* is a dance created with the aim of spreading Islam and its teachings in the region, while the dance *plata* imitates the movements of the farmers cultivating crops and expresses their gratitude at the time of the harvest, whose fruits will feed the family.

IRAK

SULAIMANIYA

Glazbeni ansambl „Payiz“

Glazbeni ansambl "Payiz" čine glazbenici i glazbenice udruženi u sastav u kojem su violina, *qanun* (glazbalno tipa citre), *tunbur* (dugovrata lutnja), *ud* (kratkovrata lutnja), *balaban* (svirala tipa oboe) i *daf* (tamburin), a povremeno i *dahol* (dvootvorenii bubanj). Takav i srodnii sastavi nazivaju se na arapskome *takht*, a karakteristični su za urbane bliskoistočne tradicije i rašireni čitavim tim područjem. Glazba koju izvode zasniva se na tradicijskom sustavu melodijskih i metričkih modusa te se često odvija kao instrumentalna i vokalna improvizacija. "Payiz" djeluje u gradu Sulaimaniya (kurdski: *Silêmanî*), vodećem kulturnom središtu autonomne regije Kurdistan u sjevernom Iraku. Sudjelovali su na mnogobrojnim smotrama i festivalima u Iraku te nastupali na televizijskim postajama, a u inozemstvu su se predstavili u Turskoj, Austriji i Švedskoj.

IRAQ

SULAIMANIYA

Payiz Music Ensemble

The *Payiz* Music Ensemble is made up of musicians of both genders brought together and playing instruments including the violin, the *qanun* (a zither type instrument), the *tunbur* (a long-necked lute), the *ud* (a short-necked lute), the *balaban* (flute of the oboe type) and the *daf* (tambourine), and a *dahol* (a double-sided drum) occasionally. Such ensembles and similar ones are called *takht* in Arabic and are characteristic to the urban Middle Eastern tradition, being disseminated throughout the entire region. The music they perform is based on the traditional melodic and metric mode system and is often interpreted as an instrumental and vocal improvisation. *Payiz* is active in the town of Sulaimaniya (*Silêmanî* in Kurdish), the leading cultural centre in northern Iraq's autonomous Kurdistan region. The ensemble has taken part at numerous festivals in Iraq and in television programmes, while they have performed abroad in Turkey, Austria and Sweden.

ITALIA

ARAGONA – SICILIA

Associazione culturale „Triscele“

Kulturna udruga „Triscele“ osnovana je 2001. u Grottu, a od 2012. djeluje u Aragoni i Agrigentu, poljoprivrednim središtima poznatim po uzgoju maslina, breskvi i vinove loze. Udruga je nazvana prema *triskelionu*, krilatoj glavi Meduze (u grčkoj mitologiji - vještica sa zmijama na glavi) s tri stručka pšenice i tri savijene ljudske noge, koja se vezuje uz otok Siciliju. Osnivači su ljubitelji sicilijskih folklornih i popularnih tradicija. Pod umjetničkim vodstvom Giuseppea Teranne, njihov će nastup u sklopu Smotre pružiti uvid u bogatstvo plesova, od kojih su neki i nama poznati: *polka*, *tarantela* i *mazurka*. Osim plesova, u nošnjama iz 18. stoljeća, izvest će i pjesme uz rad, poput *Pjesme o breskvi i Žetvene pjesme*, a sve će pratiti glazbeni sastav čiju okosnicu čine *friscaletto* (tip flage), tamburin, harmonika, gitara i mandolina.

ITALY

ARAGON – SICILY

Cultural Association *Triscele* – Folklore Group

The Cultural Association – Folklore Group *Triscele* was founded in 2001 in Grotto. Since 2012, it has been operating in Aragona and Agrigento, the agricultural centers known for growing olives, peaches and grapevines. The group was named after the triskelion, the winged head of Medusa (in Greek mythology, a witch with snakes on her head) with three stems of wheat and three bent human legs, associated with the island of Sicily. *Triscele* was founded by a group of Sicilian folklore and popular traditions enthusiasts with the aim of nurturing the characteristic cultural features. Their performance at this year's IFF, under the artistic guidance of Giuseppe Teranne, will provide an insight into the multitude of dances, some of which are the *polka*, *tarantela* and *mazurka*. In addition to the dances, the group will also perform the old farmers' songs such as *The Peach Song* and *The Harvesting Song* in the 18th century costumes, all of which will be accompanied by a band consisting of a *friscaletto* (a type of flute), tambourine, accordion, guitar and mandolin.

MAKEDONIJA

SKOPLJE

Folklorni ansambl „Makedonija“

Ansambl su prije pet godina u Skoplju osnovali Vladimir Janevski, profesor etnologije, i Timko Čičakovski, profesor tradicijskih instrumenata, sljedeći zajedničku ideju o stvaranju profesionalnog ansambla posvećenog njegovanju makedonskih folklornih tradicija te ideju o sve većoj profesionalizaciji umjetnika na tom području. Ansambl okuplja četrdesetak članova, uglavnom studenata, koji interdisciplinarno pristupaju prikazivanju glazbenih i plesnih tradicija. Na Smotri će predstaviti dio svojega repertoara koji, osim glazbe šireg makedonskog područja, obuhvaća i scenske prikaze tradicijskih običaja toga kraja uz pratnju autohtonih pjesama i plesova te raskošnih nošnji. Za glazbenu pratnju zadužen je sastav koji redom čine: *gajda*, *kaval* (vrsta uzdužne flaute), *zurla* (svirala tipa oboe), *kemane* (gudače glazbalo izgledom, načinom sviranja i zvukom vrlo slično lijerici), *tambura* i *tapan* (dvoopneni bubanj).

MACEDONIA

SKOPJE

Makedonija Folklore Ensemble

This folklore ensemble was founded in Skopje five years ago by the professor of ethnology Vladimir Janevski and professor of traditional instruments Timko Čičakovski following the common idea of creating a professional ensemble devoted to nurturing the Macedonian folklore traditions and the increasing professionalization of artists in that area. The ensemble brings together about forty members, mostly students, who use the interdisciplinary approach in presenting the musical and dance traditions. At this year's festival, the ensemble will showcase a part of its repertoire which, apart from the music of the wider Macedonian area, includes the scenic portrayal of the traditional customs of the region followed by the accompanying songs and dances, as well as the sumptuous national costumes. The musical accompaniment is carried out by a band of traditional instruments such as the *gaida* (bagpipe), *kaval* (a type of longitudinal flute), *zurla* (an instrument similar to the oboe), *kemane* (a string instrument, similar to the *lijerica* in terms of sound), *tambura* and *tapan* (the double-membrane drum).

PARAGVAJ

LUQUE „Alma Guarani“

Folklorna skupina djeluje pod vodstvom Laure Gómez od 2005. u paragvajskom Luqueu s namjerom da sačuva, njeguje i prikazuje tradicijsku glazbu, ples, nošnje i običaje svojega zavičaja. Skupina okuplja učenike srednjih plesnih škola i amaterice iz raznih dijelova Paragvaja koji na svakom nastupu zainteresirane podučavaju paragvajskim plesovima koji čine glavninu njihova repertoara. Na Smotri će, oslanjajući se na plesne i glazbene izričaje svojega kraja, prikazati tradicijske parovne i skupne plesove koji se izvode u svečanim prigodama, poput slavlja u čast svetaca, uspješne žetve i rođendana. Program otvara paragvajska *polka*, a prati je promjenjiv sastav koji čine gitara, harfa te nekoliko puhačih i udaraljkaških instrumenata.

PARAGUAY

LUQUE Alma Guarani folklore group

The folklore group *Alma Guarani* operates under the guidance of Laura Gómez since 2005 with the intent to preserve, nurture and display the traditional music, dance, costumes and customs of its homeland. The group brings together students from various dance high schools and amateurs from different parts of Paraguay. At each of their performances, the members teach everyone who shows interest in the dances that make up the majority of their repertoire. They will thus showcase a mix of traditional pair and group dances influenced by the dance and musical expressions of their homeland at this year's IFF in Zagreb. These dances are performed on various celebratory occasions, such as the celebrations in honor of saints, successful harvests and birthdays. The program will be opened by the *Paraguay polka*, which is accompanied by a changing band consisting of the guitar, harps and a few wind and string instruments.

SAD

CHICAGO, ILLINOIS “WICI Song and Dance Theater”

U Chicagu, središtu američke savezne države Illinois, nastao je ansambl "WICI Song and Dance Theater", usmjeren očuvanju poljske glazbene i plesne baštine. Od osnutka ansambla 1972., aktivno je djelovalo više od 8000 članova, a do danas ih se zadržalo tristotinjak, koji djeluju u tri glazbene i plesne sekcije. Ansambl je nastupao diljem Sjeverne i Južne Amerike te Europe, predstavljajući glazbene i plesne tradicije osam poljskih regija, no posljednjih desetak godina također istražuje i predstavlja folklornu baštinu svoje druge domovine. Na Smotri će nastupiti upravo s tim dijelom repertoara, izvodeći američke plesove i pjesme, poput poznatih *Old MacDonald* i *Oh Susanna* uz pratnju glazbenog sastava čiju osnovu čine bendžo i violina.

The USA

CHICAGO, ILLINOIS WICI Song and Dance Theater

In Chicago, the center of the US state of Illinois, an ensemble called *WICI Song and Dance Theater* has been set up to preserve the Polish music and dance heritage. Since its foundation in 1972, more than eight thousand members have participated in the ensemble's presentation. About three hundred members are still active today, operating in three music and dance sections. From its inception, the ensemble has performed throughout North and South America and Europe, presenting the musical and dance traditions of eight Polish regions. In the last ten years, however, it has also been exploring and representing the folklore heritage of its other motherland. The ensemble will focus particularly on that part of their repertoire at the IFF by performing the American dances and songs such as the famous *Old MacDonald* and *Oh Susanna*, with the accompaniment of a band led by the banjo and violins.

SAD

MURFREESBORO, TENNESSEE

Cripple Creek Cloggers uz sastav **Sarah & The Romans** iz Rijeke, Primorsko-goranska županija

Tip kvadrilje iz Apalačkog gorja izravni je izdanak tradicije čije začetke pronalazimo u Engleskoj. Poznat je pod nazivom *clog* i sličan irskom stepu. Riječ je o veselom, ritmičnom i bučnom plesu u kojem se stopalima proizvode različiti zvukovi (*clogging*), a gornji je dio tijela potpuno miran. Pleše se u velikom krugu kojem se pridružuje neograničen broj plesnih parova, čiji su koraci katkad posebno naglašeni metalnim vršćima ili tvrdim drvenim dijelovima cipela. Njegovanju i predstavljanju te apalačke inačice posvećena je plesna skupina Cripple Creek Cloggers iz Murfreesbora u američkoj saveznoj državi Tennessee koja od 1982. organizira i vlastiti međunarodni festival folklora. Njihove nastupe na ovogodišnjoj smotri povremeno će pratiti novoosnovani riječki sastav Sarah & The Romans, čija se glazba temelji na srednjoeuropskoj tradicijskoj glazbi obogaćenoj elementima bluegrass izričaja. Dvije pjevačice prate gitara, bendžo, mandolina, violinu, kontrabas, usnu harmoniku i doboš. Sarah & The Romans ostvarili su uspješnu suradnju s poznatim pjevačem šansonoma Brunom Petralijem, s kojim su za izdavačku kuću Dallas Records snimili pjesmu *Una Sola Volta Ci Si Ama*. Glazba toga riječkog sastava pobudila je zanimanje domaćih i stranih radijskih postaja (Radio Velvet, Way Out Radio, Alive Radio, Belter Radio, Country Canalen, Wolfman Radio, Radio Medusa te Irish Country Music Radio).

The USA

MURFREESBORO, TENNESSEE

Cripple Creek Cloggers with band **Sarah & The Romans** from Rijeka, Primorje-Gorski Kotar County, Croatia

The type of *quadrille* that originates from the Appalachian Mountains is a direct offspring of the tradition born in England. It is known as *clog* and shares similarities with the Irish step in the sense that it is a cheerful, rhythmic and noisy dance in which the feet produce different sounds (*clogging*) while the upper part of the body is completely still. It is danced in a big circle that includes an unlimited number of dance pairs, whose steps are sometimes highlighted with metal tips or hard-wood shoe parts. The Cripple Creek Cloggers from Murfreesboro in the US state of Tennessee, which has been organizing its own international folklore festival since 1982, is dedicated to teaching and presentation of the mentioned Appalachian version of the dance. Their performances at this year's IFF will be followed by the newly founded band Sarah & The Romans from Rijeka, whose music is based on the Central European traditional music enriched with the elements of bluegrass. Two singers are accompanied by a guitar, banjo, mandolin, violin, double bass, harmonica and snare. Sarah & The Romans successfully collaborated with the famous chanson singer Bruno Petrali, with whom they recorded the song *Una Sola Volta Ci Si Ama* for the Dallas Records label. The music created by this band from Rijeka caught the attention of both national and international radio stations such as Radio Velvet, Way Out Radio, Alive Radio, Belter Radio, Country Canalen, Wolfman Radio, Radio Medusa and the Irish Country Music Radio.

ŠPANJOLSKA

FUENSALIDA, TOLEDO

Compañía de Danza „Nuevo Amanecer Ángel Martínez“

Plesna skupina iz španjolske Fuensalide nastala je kako bi očuvala plesnu bašinu svojega zavičaja. U suradnji s lokalnom školom španjolskog plesa, 2011. osnovao ju je plesač i koreograf Ángel Martínez prema kojem je i nazvana. Danas okuplja 45 plesača, a s obzirom na to da je posvećena njegovajući tradicijske španjolske plesne kulture, u folklornom repertoaru skupine osobito mjesto imaju plesovi poput strastvenog flamenka i brzog bolera, obogaćeni suvremenim plesnim tehnikama. Skupina svake godine znatno proširuje repertoar, a najnovije točke programa će uz bogatstvo i raznolikost nošnji predstaviti i na zagrebačkim pozornicama u sklopu Smotre.

SPAIN

FUENSALIDA, TOLEDO

Nuevo Amanecer Ángel Martínez dance group

This dance group from the Spanish municipality of Fuensalida was created to preserve the distinctive dance heritage of its homeland. The group was founded in 2011 in collaboration with the local school of Spanish dance by the dancer and choreographer Ángel Martínez, after whom it was named. Today, it includes 45 dancers. Due to the group's devotion to nurturing the traditional Spanish dance culture, its folklore repertoire highlights the dances such as the passionate *flamenco* and the fast-paced *bolero*, enriched with the elements of the contemporary dance techniques. The group's repertoire is extended considerably each year, and they will present its latest parts along with the richness and variety of their folk costumes on stage in Zagreb as part of this year's IFF.

TURSKA

ISTANBUL

Hayali Suat Veral i Mevre İlken,
Tradicjsko tursko kazalište sjena
Karađoz

Kazalište sjena, jedno od najstarijih u povijesti, dio je kulturne baštine mnogih istočnih naroda. U Turskoj je ono poznato pod nazivom Karađoz (u prijevodu *crnooki*), čime se ujedno označava i glavni lik čije dogodovštine prikazuje, a 2009. upisano je na UNESCO-ov popis svjetske nematerijalne kulturne baštine. Likovi, poznati kao *tasvirs*, izrađeni su od kože u obliku ljudi ili stvari i drže se na šipkama ispred izvora svjetla, stvarajući sjene na zaslonu od pamuka. Lutkama upravlja samo jedan vodeći umjetnik, Hayali, a može imati jednog ili više pomoćnika. U tim će se ulogama na ovogodišnjoj Smotri predstaviti Suat Veral i Mevre İlken. Veral se tijekom 37-godišnjeg umjetničkog rada usavršavao kao crtač. Koristeći se posebnim bojama i sebi svojstvenim tehnikama izrade, stvara iznimna djela pa je s vremenom počeo sudjelovati i u predstavama. Njemu se pridružuje i prva majstorica karađoza Mevre İlken, koja je od djetinjstva posvećena toj umjetnosti, iskusna je crtačica i posuđuje glas u predstavama diljem svijeta. To dvoje umjetnika u Zagrebu će izvesti predstavu "Karađoz na proslavi".

Dok je Karađoz razgovarao sa svojim starim prijateljem Hadživatom, izdaleka se čula glazba pa je Karađoza zanimalo odakle dolazi. Upitao je Hadživata zna li on. Kad je Karađoz saznao da je na trgu postavljen veliki šator, i da je u njemu veselje, obradovao se i s Hadživatom krenuo na proslavu.

TURKEY

ISTANBUL

Suat Veral and Mevre İlken, Traditional Turkish Shadow Theater Karagoz

The Shadow Theater, one of the oldest in human history, is part of the cultural heritage of many Eastern nations. In Turkey, it is known as the *Karagoz* ("black-eyed" in translation), who is also the main character whose adventures are often displayed by the theater. In 2009, The Shadow Theater was added to the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of the Humanity. The characters, known as *tasvirs*, are made of leather in the form of people or things and are held on rods in front of the light source, throwing shadows on the cotton screen. The puppets are controlled by only one leading artist, the *Hayali*, who might have one or more assistants. At this year's IFF, the roles will be carried out by Suat Veral and Mevre İlken. Veral has, during his 37-year-long artistic career, developed his skills as an illustrator. He has created exceptional works using special colors and unique techniques, and also began participating in performances with time. Veral is joined by the first master of the *Karagoz Merve İlken*, who has been dedicated to this art form since childhood and has a lot of experience in drawing and voice-over in performances all over the world. These two artists will perform the play *Karagoz at the Festival*.

While Karagoz was talking to his old friend Hacivat, he heard music coming from afar. He wondered where it was coming from and asked Hacivat whether he knew. After Karagoz learned that a large tent had been set up on the square, and that people were having fun in it, he was delighted and headed to the celebration together with Hacivat.

Uputi se tužna mati – korizmene i pasionske tradicije Imotske krajine / Uputi se tužna mati – Lenten and Passion traditions of the Imotski region

KONCERT CRKVENOG PUČKOG PJEVANJA

Nedjelja, 23. srpnja 2017., u 19.30, crkva sv. Katarine /
Sunday, July 23, 2017, Church of St. Catherine, at 7:30 pm

Uputi se tužna mati – korizmene i pasionske tradicije Imotske krajine

Crkveni pjevački zbor *Gospe od Anđela* i glumci pasionske igre

Muka Gospodina našega Isusa Krista, župa sv. Franje, Imotski

Pučki pivači župe sv. Ilije proroka, Studenci

Pučki pivači Bratovštine sv. Stjepana Prvomučenika, Gorica-Sovići

Kantači župe sv. Luke, Podbablje (Grubine)

Kantači župe Presvetog Trojstva, Slivno

Kantači župe Gospe od Karmela, Zagvozd

Kantači župe Svih svetih, Zmijavci

Praksa predstavljanja glazbenih tradicija crkvenog pučkog pjevanja u sklopu programa MSF-a u posljednjih je dvadesetak godina rezultirala brojnim zanimljivim projektima koji su nakon premijernog izdanja na Smotri zaživjeli kao izvedbeni model. Uz MSF, najeminentniji festival koji promiče iste glazbeno-tradicione vrijednosti je Pasionska baština. Nekoliko programa premijerno izvedenih na MSF-u našlo je svoje mjesto i u programu Pasionske baštine. Ove godine održat će se i jedan od najuspješnijih pasionskih koncerata tradicijske glazbe ikad izvedenih na svečanostima Pasionske baštine.

Godine 2003. održan je koncert pasionske baštine Imotske krajine *Uputi se tužna mati*. Trinaest godina poslije (2016.), koncert istog naslova i dopunjeno sadržaja također je izведен na jubilarnoj, 25. Pasionskoj baštini. Iste godine Imoćani ponavljaju koncert u nekoliko prilika, kao i 2017. – u tri korizmene nedjelje prikazuju svoj program prepoznatljive forme koju izvode sad već vješti akteri – pučki pjevači.

Koncepcionalni koncert zadržava osnovnu formu: suprotstavljanje urbanih i ruralnih korizmenih tradicija Imotske krajine – zbora *Gospe od Anđela* naspram *kantanja*. S druge strane, u odnosu na prvi koncert, sudionici dolaze iz različitih lokaliteta (*kantači* – Grubine, Zmijavci, Slivno), dok su pridodata pjevanja rubnih područja brdskih Studenaca i stare Imote (Gorica-Sovići). Izniman trenutak i ovaj put će biti scene prikazanja pasionske igre *Muka Gospodina našega Isusa Krista* koja se već dvadesetak godina u sve grandioznnijim izdanjima na Cvjetnicu održava u Imotskom uz sudjelovanje brojnih imotskih glumaca-amatera i pridruženog puka.

Jedan od razloga ovogodišnjeg gostovanja Imoćana na MSF-u je i spomen na 300. godišnjicu oslobođenja Imotske krajine od otomanske okupacije. Prestanak te dominacije, formiranje nove granice između Venecije i Ottomanskog Carstva, povratak franjevaca i niz drugih događaja s kraja 17. i početka 18. stoljeća, zauvijek su obilježili prostor Imotske krajine te znatno utjecali na njezin budući razvoj. To je vrijeme kad makarski biskup Nikola Bijanković na novooislobodenim prostorima potiče održavanje procesija. Vjeko Vrčić piše o imotskoj večernjoj procesiji s Presvetim koju je upravo Bijanković ustanovio u doba epidemije kuge koja je morila narod.

Flagelanti (bičevaoci), javni pokornici odjeveni u crninu koji su bosi nosili teško kamenje u šupljim križevima, neki su od prepoznatljivih relikata tog doba (šupljii križ je i danas dio obreda nošenja križa [lik Šimuna Cirenca] u Vrgorčkoj krajini, dolini Neretve i u nekim mjestima poluotoka Pelješca), a svjedoče o kontinuiranoj obrednoj praksi u kojoj je pjevanje nosivi element. Vrčić nadalje navodi da se u Imotskom pjevaju pokorničke pjesme: „Velike skupine muškaraca, razdijeljene u dva kora, pjevaju *Puće moj* i *Smiluj se meni, Bože*“. Spominje i jutarnju procesiju koja se u prošlom (komunističkom) povijesnom razdoblju ugasila.

Drugi prepoznatljivi element, koji upravo glazba svojim karakterom ističe, vrlo je lako uočiti tijekom koncertnog događanja. Dualistički je to odnos grada Imotskog koji nakon oslobođenja prima doseljenike iz primorja i ostatka Mletačke Republike te se razvija u malo, ali važno urbano središte svoje regije i ruralnog ostatka Imotske krajine nastanjenog dinarskim stanovništvom, što se ističe i u izvedbenoj glazbenoj praksi. Uz urbani način života, gradska imotska sredina gaji dalmatinsko urbano višeglasje svojstveno priobalju i otocima. Pjevanje koje na osnovama europske urbane kulture grade stanovnici Imotskog uz sve svoje posebnosti, ima uočljivo mediteransku tonalnu provenijenciju koja podsjeća na pjevanja u pomorskim gradićima (Omiš, Makarska, Split) s kojima je stanovništvo Imotskog u stalnoj, prisnoj komunikaciji. Tome pridonose i vrlo aktivni franjevcji prosvjetitelji koji stečena glazbena znanja rado prenose i usavršavaju s imotskim pukom. Dinarsko seosko stanovništvo koje naseljava pripoljske i brdske župe Imotske krajine preuzima običaj zavjetnih procesijskih ophoda na Veliki petak (izvanliturgijske procesije u spomen na Isusovu muku i uskrsnuće), ali je pjevanje u njihovim procesijama i danas bitno drugačije od susjednog, urbanog glazbenog pandana. Glazbeni fenomen pjevanja *Gospina plača*, glazbovanje u korizmenom razdoblju u većini sela imotske (i vrgorčke) krajine koji kulminaciju doživljava u procesiji Velikog petka, u većini sela Imotske krajine naziva se *kantanje*. Taj glazbeni fenomen zasluguje posebnu pozornost hrvatske javnosti, a dio teksta koji slijedi namijenjen je i odgovornima koji bi se trebali pobrinuti da u godini velikog imotskog jubileja *kantanje* nađe svoje mjesto u Registru nematerijalnih kulturnih dobara RH.

O kantanju

Tekstualni predložak *kantanja* jedan je od *Gospinih plačeva* (Toma Babić, Petar Knežević, Matija Divković) koji su se pjevali na tom području i na području susjedne Hercegovine i Bosne. Širenje tih tekstova među pukom može se povezati s podatkom da je 1658. godine upućena molba papi „...da se dozvoli onima u Bosni samo hrvatski pjevati: Slava, poslanica, jevanđelje, verovanje, Oče naš, te Muka gospodnja, a da nisu dužni toga prije latinski moliti, kako je to običaj u ovoj pokrajini...“ (*Acta Bosnae potissimum ecclesiastica*, prema Doliner, 1980.).

U glazbeno-formalnom pogledu, melodija napjeva temelji se na ograničenim tonskim nizovima, uglavnom kromatskim, s intervalima čije veličine ne odgovaraju današnjim ustaljenim intervalima. Riječ je o vokalnoj formi polifone strukture, u čijem slogu dominira interval velike sekunde. Napjevi završavaju unisono ili na velikoj sekundi percipiranoj kao konsonantni interval. Svi su napjevi silabičkog oblika, što naglašavaju i sami *kantači* u opisivanju razlika između *pivanja* i *kantanja*. Najuvriježenije *kantanje* je ono u skupinama od po dva (Runovići, Zmijavci, Poljica, Podbablje, Zagvozd), iako postoje i drukčije kombinacije od tri (Slivno) ili četiri i više (Vinjani) *kantača*, uviјek donesenog u silabičkoj formi dviju ravnopravnih dionica. Većina *kantača* zna stihove napamet (npr. *Babuša* ima 376 dvostihova) ili im je dovoljno samo pogledati početak stiha da bi ga se prisjetili. *Kantanje* je ograničeno na područja pojedinih župa jer je korizma bilo vrijeme kad se rijetko putovalo i posjećivalo. Isto tako, u vrijeme same procesije na Veliki petak nije uobičajeno posjećivati susjedne župe, kako je to običaj u vrijeme ostalih crkvenih godova.

Iako je za uho stranca *kantanje* slično dominantnom tradicijskom pjevanju – *gangi*, u opisima *kantanja* sudionici ističu temeljne razlike između dvaju za njih posve različitih glazbenih žanrova (svjetovno nasuprot duhovnom, silabičko nasuprot melizmatičkom, broj izvođača, slaganje izvođačkog sastava).

„Kad gledate razliku između *gange* i *kantanja*, zavisi od uha ko će šta primit, ali mi koji živemo o'de, mi to već znademo.“

„...*pivanje* je *pivanje*. Ali *kantanje* je molitva. To ti je ko plakanje za Isusom.“

Istovremeno, ističu izjednačenu ulogu izvođača u vrijeme izvedbe:

„U *gangi* jedan piva, a drugi gusli, prati, ili mogu i četvorica guslit, a jedan pivot. A ovde oba *kantaju*.“

Dobri *gangaši* su obično i dobri *kantači*, ali to nije pravilo. U isto vrijeme: „Ima ih što dobro pivaju, a ne znaju *kantat*. I obrnuto“ lako je, po svemu sudeći, *kantanje* inferiorniji žanr od *ganganja*, najbolji *kantači* se pamte i njihova se sposobnost u lokalnoj zajednici izuzetno poštuje.

Kantači smatraju da je *kantanje*, „kućna tradicija“, nešto što se generacijama uči u pojedinim obiteljima; stoga često članovi iste obitelji (otac i sin, dvojica braće, rođaci) *kantaju* u paru. Ako se grla, „ne mogu slagat“, *kantanje* nije dobro. To je i razlog sparivanja *kantača* prema boji glasa. U razgovoru s *kantačima* više puta je istaknuto da je boja glasa jedini razlog koji sparuje pojedine *kantače*. Opravdanje za to nalaze u činjenici da se u pjevanju s osobom čije glasovne karakteristike ne odgovaraju *kantaču* glas umara i brzo *sorije* (sruši), *izduši*, *nestane*. Također je vidna razlika između *kantanja* starijih, iskusnijih i mlađih *kantača* početnika: stariji *kantaju* sigurnije, u svoje *kantanje* unose više emocija i melodijskih ukrasa, glas im je ugođeniji i bogatiji (zadebljaniji).

Dok se kroz korizmu neformalno izmjenjuju i uvježbavaju parovi *kantača*, *kantanje* (izvedba) *Gospina plača* u procesiji Velikoga petka formalno je organizirano brojnim nepisanim pravilima. *Kantanje* je ceremonijalni početak i završetak procesije. *Kantači* razvijaju vlastite sustave *kantanja* i određuju koji se dijelovi *Gospina plača* *kantaju* na pojedinim dijelovima puta. Vodi se briga o tome da se, „*iskanta cili Plać*“ i da se završni stihovi *kantaju* na povratku procesije u crkvi pred oltarom. Kutlesa (1993.) donosi dragocjene podatke o vremenu polaska procesije (*na sedam jutrom*), vremenu trajanja procesije (*tri ure, i to većinom rđava putu*), susretu sa zmijavačkim križem, ljubljenju križeva i o obredu u crkvi.

Završni *kantački obred* pred oltarom u crkvi trenutak je kad nakon *iskantanog Plaća* svaki od parova *kanta* zadnji stih: „Sine Božji, budi hvaljen, po sve vike vikov! Amen.“ Nakon emotivnog ispivanja, *kantači* se iziju, ljube križ i daruju ga novčanim prinosom, što je za svakog *kantača* emotivni vrhunac cijelog događaja. Uloga koju su s ponosom prinosili u cijelom korizmenom razdoblju, u ispjevavanju posljednjih stihova *Gospina plača* kulminativno završava.

Iako moderno crkveno pjevanje u mnogim imotskim seoskim župama danas ima sve više pobornika, popularnost *kantanja* ne opada. Njegova se prisutnost može kronološki pratiti uključivanjem više različitih medija u njegovo prezentiranje. Činjenica je da je svijest o *kantanju* i tradicijskim vrednotama naglo porasla društvenim promjenama početkom devedesetih. Sve navedeno navodi nas na zaključak da se arhaični glazbeni žanrovi poput *kantanja* moraju prilagođavati novovremenskim uvjetima određenim medijskim i izvedbenim načinima prostornog komuniciranja. U takvom okruženju *kantanje*, koje je unatoč promjenama u načinu življena i percipiranju novih glazbenih formi i stilova ostalo „primitivno“, „divlje“, „grubo“ i arhaično, onakvo kakvo ga stanovništvo toga kraja već stoljećima poznaje, ostaje konstantom koja će i u budućim vremenima biti integralni dio glazbene tradicije i glazbenog identiteta Imotske krajine.

dr. sc. Joško Ćaleta
Institut za etnologiju i folkloristiku

Uputi se tužna mati – Lenten and Passion traditions of the Imotski region

The presentation of church folk singing traditions during the International Folklore Festival for the past two decades has resulted in numerous interesting projects that have continued as performance models after their premiere at the Festival. The most eminent festival to promote these musical traditional values, besides the International Folklore Festival, is the *Pasionska baština* festival. Several programs that were first performed at the IFF have also found their place in the *Pasionska baština* festival. This year, our aim is to present one of the most successful concerts of Passion traditional music ever to be given at the *Pasionska baština*.

Passion traditions of the Imotski region was presented at concert in 2003 during the *Pasionska baština*, under the title *Uputi se tužna mati*. Thirteen years later (in 2016) an expanded version of concert under the same title was organized for the 25th anniversary of

the *Pasionska baština*. The same concert was performed on several occasions, in 2016 and 2017, through three Lent Sundays.

The concept of the concert has maintained its basic form: juxtaposition of urban and rural Lenten traditions of the Imotski region – those of the *Our Lady of Angels* choir and the *kantanje* singing. On the other hand, unlike in the first concert, the performers now come from different villages (*kantanje* singers – Grubine, Zmijavci, Slivno) with the addition of singing traditions from marginal mountainous regions of Studenci and Western Herzegovina (Gorica-Sovići). An exceptional moment of the performance will once again be the scenes from the Passion play *The Passion of Our Lord Jesus Christ*. The play has been performed in Imotski on Palm Sunday for the past two decades in an increasingly spectacular production with numerous volunteers, amateur actors.

One of the reasons why the Imotski region joined the International Folklore Festival this year is the commemoration of the 300th anniversary of the region's liberation from Ottoman rule. The end of Ottoman dominion, the formation of a new border between Venice and the Ottoman Empire, the return of Franciscan Friars and a number of other events from the late 17th and early 18th centuries left their permanent marks on the Imotski region and significantly influenced its future development. It was a time when the Bishop of Makarska Nikola Bijanković promoted the organization of processions in the newly liberated territories. Franciscan Vjeko Vrčić wrote about the evening procession of the Blessed Sacrament in Imotski that was established by Bijanković during a plague epidemic that inflicted the region. The Flagellants, public penitents dressed in black who walked barefoot carrying heavy stones in hollow crosses, are some of the recognizable relics of the time (the hollow cross is still present in the cross carrying rite [the character of Simon of Cyrene] in the Vrgorac region, the Neretva Valley and in some locales of the Pelješac Peninsula). They bear witness to the continuity of ritual practices that incorporate singing. Vrčić further states that penitent songs are sang in Imotski: ...large groups of men divided into two choirs sing *Puče moj* and *Smiluj se meni, Bože*; he also mentions a morning procession that fell into oblivion during the communist regime.

There is another recognizable element that is emphasized by music and that is very noticeable during the concert. This is the dual relationship between the town of Imotski that took in immigrants from the coast and the rest of the Venetian Republic after liberation and developed into a small, but significant urban center of the region and the remaining rural areas inhabited by Dinaric people. With the urban lifestyle, the town folk of Imotski cultivated urban Dalmatian polyphony typical for coastal areas and islands. The singing developed by the inhabitants of Imotski was founded on European urban culture and has a pronounced Mediterranean tonal provenance that brings to mind the singing tradition of coastal towns (Omiš, Makarska, Split) with which the inhabitants of Imotski are in constant contact. Very active Franciscan Friars contributed to this by passing on their musical knowledge to the population and developing it further. The rural Dinaric inhabitants of mountainous parishes and those parishes near the fields of the region, cultivated the custom of devotional processions on Good Friday (extra-liturgical processions commemorating the passion and resurrection of Jesus), but the singing in these processions has to this day remained very different from their neighboring urban counterparts. The musical phenomenon of *Our Lady's Wails*, the music of Lent that in the villages of Imotski and Vrgorac regions culminates in the processions on Good Friday, is mostly called *kantanje*. This musical phenomenon deserves special attention from Croatian public, and that is why the text that follows is also intended for those whose job it is to make sure that *kantanje* is included in the Register of Cultural Assets of Croatia in this jubilee year.

About *kantanje*

The lyrics for *kantanje* come from one of *Our Lady's Wails* (translated from latin by Franciscans Toma Babić, Petar Knežević, Matija Divković) that used to be sung in the area as well as in neighboring Herzegovina and Bosnia. The dissemination of these texts among common folk can be associated to the fact that a plea to the Pope was made in 1658 to "... allow the folk in Bosnia to sing Gloria, the epistles, gospel, Profession of Faith, Our Father,

Passion of our Lord only in Croatian without the need for Latin prayers beforehand, as is the custom in this region..." (*Acta Bosnae potissimum ecclesiastica*, according to Doliner 1980).

As far as the form is concerned, the melody is based on limited tonal patterns that are mostly chromatic and with intervals that are different in size from those common today. This is a polyphonic vocal structure dominated by major seconds. The chants end in unison or with a major second perceived as a consonant interval. All the chants are syllabic, which the singers themselves emphasize when describing the differences between ordinary singing (*pivanje*) and *kantanje*. The most common type of *kantanje* is in groups of two (Runovići, Zmijavci, Poljica, Podbablje, Zagvozd), although there are also different combinations consisting of three (Slivno), four or more (Vinjani) *kantanje* singers, always in syllabic form with two equal parts. Most *kantanje* singers know the verses by heart (e.g. *Babuša* consists of 376 couplets) or just need a quick glance to remember them. *Kantanje* is limited to some parishes because Lent has always been the time of limited travel and visitations. Also, it is not customary to visit the neighboring parishes during the Good Friday procession, unlike other sacral festivals.

Although to an outsider *kantanje* singing sounds similar to the dominant traditional type of singing – *ganga*, *kantanje* singers emphasized the basic differences between the two (for them) completely different musical genres (secular vs. spiritual, syllabic vs. melismatic, number of performers, the composition of the ensemble).

"When you consider the differences between *ganga* and *kantanje*, it depends on how good your ear is, but we who live here, we already know the difference" or "...singing is singing. But *kantanje* is praying. It is like weeping for Jesus."

At the same time, they emphasize the equality of singers during performance:

"In *ganga*, one man sings, and the other just follows, or four can follow, but one sings. Here both singers do *kantanje*."

Good *ganga* singers are usually good *kantanje* singers as well, but there is no rule. At the same time: "There are some good singers who cannot do *kantanje*. And vice versa." Although *kantanje* is a generally inferior style to *ganga*, the best *kantanje* singers are well remembered and their skill is respected in the community.

Kantanje singers believe that *kantanje* is a "family tradition", something passed on through generations of certain families. It is therefore very common for family members to do *kantanje* in pairs (father and son, two brothers, cousins). If their throats "do not go together", *kantanje* is no good. That is also the reason why *kantanje* singers are paired according to their tone of voice. *Kantanje* singers often emphasize that the tone of voice is the only reason for pairing certain singers. They justify this with the fact that if one sings with a person whose vocal characteristics are not a good match, the singer quickly gets tired and his voice collapses and disappears. There are also obvious differences between *kantanje* of older and more experienced singers and that of young beginners. The older singers are more confident and bring more emotion and melodic ornamentation into their *kantanje*, their voice is better tuned and richer (thicker).

While pairs of *kantanje* singers interchange and practice throughout Lent without any formal rules, the performance of *Our Lady's Wails* during the Good Friday procession is formally organized through a number of unwritten rules. *Kantanje* is the ceremonial beginning and end of the procession. The singers develop their own systems of *kantanje* and determine which parts of *Our Lady's Wails* are sang in specific sections of the procession path. The singers are careful to "sing the entire text of the Wails" and to sing the final verses in front of the altar when the procession returns to the church. Kutleša (1993) gave us some valuable information about the procession's timing: starting time (*at seven in the morning*), duration time (*three hours, mostly on a rough path*), about the procession's meeting with the cross of Zmijevci, the kissing of the cross and about the ceremony in the church...

The final *kantanje* ceremony in front of the church altar is the moment when the Wails are already sung, and then each pair sings the final verse: "Sine Božji budi hvaljen, po sve vike

vikov! Amen." After the emotional singing, *kantanje* singers take off their shoes, kiss the cross and give it offerings of money, which is the emotional climax of the entire event. The role they proudly played during entire Lent ends with the final verses of *Our Lady's Wails*.

Although modern church singing is gathering an increasing number of followers in the rural parishes of the Imotski region, the popularity of *kantanje* has not diminished. Its presence can be tracked chronologically with the inclusion of many different media for its presentation. The fact is that the awareness of *kantanje* and of traditional values in general has increased since the political and social changes that happened in the early 1990s. All that brings us to the conclusion that archaic musical genres, such as *kantanje*, must adapt to the modern times, their media and performance practices. In such circumstances, *kantanje*, which has remained "primitive", "wild", "rough" and archaic despite the changes in lifestyles and the perceptions of new musical forms and styles, remains a constant that will continue to form the musical tradition and the musical identity of the Imotski region.

Joško Čaleta, Ph.D.

Institute of Ethnology and Folklore Research

odabir i animacija: Anđelko Nikolić, Joško Čaleta

Program:

Ulazak kantača u procesiji Velikog petka (procesiju predvode križevi)

Krist postade poslušan do smrti

Muka gorka Gospodina

crkveni pjevački zbor *Gospe od Anđela i Bratovština*

crkveni pjevački zbor *Gospe od Anđela*

Kantanje u procesiji u Grubinama

Kantanje u Sovićima – Gorici

kantači župe sv. Luke, Podbablje (Grubine)

Bratovština sv. Stjepana Prvomučenika

Isus prinosi kruh i vino na Posljednjoj večeri

(scena iz imotskog prikazanja Muke Kristove)

glumci pasionske igre *Muka...*

Kantanje na Veliki petak u Slivnu

kantači župe Presvetog Trojstva, Slivno

Na Maslinskoj tužnoj gori

Oslobodi me, Gospodine

crkveni pjevački zbor *Gospe od Anđela*

crkveni pjevački zbor *Gospe od Anđela i Bratovština*

Dan od gnjeva (iz obreda za mrtve)

pučki pivači župe sv. Ilije proroka, Studenci

Isus susreće Majku na Križnom putu

(scena iz imotskog prikazanja Muke Kristove)

glumci pasionske igre *Muka...*

Kantanje na povratku procesije u crkvu u Zagvozdu

kantači župe Gospe od Karmela,

Zagvozd

Kod svoje zadnje večere

Ispovidite se

crkveni pjevački zbor *Gospe od Anđela*

crkveni pjevački zbor *Gospe od Anđela*

Ljubljenje križeva i kantanje u župi Zmijavci

kantači župe Svih svetih, Zmijavci

Smiluj se meni, Bože – Puče moj (zbor)

crkveni pjevački zbor *Gospe od Anđela*

Sine Božji, budi hvaljen, po sve vike vikov! Amen

Završni stih svih imotskih procesija

kantaju svi kantači

Ethno Croatia

Ethno Croatia je projekt međunarodne udruge glazbene mlađeži – Jeunesses Musicales Internationale (JMI) u kojem mlađi ljudi uče jedni od drugih o tradicijskoj glazbi i uz pomoć mentora produbljuju i šire znanje o vlastitoj glazbenoj kulturi, kao i o nasleđu drugih kultura čiji baštini sudjeluju u međunarodnom kampu. Učenjem o glazbenim tradicijama drugih, mlađi uče o jednakosti, toleranciji i demokraciji. Od 9. do 19. srpnja 2017. Ethno Croatia okuplja mlađe glazbenike u Međunarodnom kulturnom centru Hrvatske glazbene mlađeži (MKC HGM) u Grožnjanu. Mlađi iz cijelog svijeta (iz Belgije, Danske, Hrvatske, Švedske, Estonije, Zimbabvea, Španjolske, Finske, Jordana, Čilea, Engleske itd.) druže se i jedni od drugih uče o glazbi iz zemalja iz kojih dolaze. Nakon radionica ispunjenih glazbom, plesom i druženjem, polaznici iz slikovitog Grožnjana idu na turneju *Ethno on the Road*. Ovogodišnja turneja uključuje nekoliko gradova u Hrvatskoj (Grožnjan, Gornja Stubica, Slavonski Brod i Zagreb) te dva festivala: *Jazz is Back - BP 2017* u Grožnjanu i 51. Međunarodnu smotru folklora u glavnom gradu Hrvatske, Zagrebu.

Ethno Croatia s ponosom predstavlja ovogodišnjeg umjetničkog voditelja – Ernesta Calderona Dondera iz Čilea, izvanrednog i iskusnog glazbenika koji predaje polaznicima, pomaže im u učenju, aranžiranju i stvaranju glazbe.

Ernesto Calderon Dondero (Valparaíso, Čile, 1984.) diplomirao je (2006.) na Instituto de Música u Pontificia Universidad Católica de Valparaíso te stekao titulu glazbenog pedagoga. Obrazovanje nastavlja u Škotskoj, gdje studira harmoniku u klasi glazbenika Sandyja Brechina. Nakon povratka u Čile, nastavlja studij harmonike, u klasi prof. Ignacija Hernandeza, te u Francuskoj, gdje radi s Fredericom Deschampsom. Od 2012. godine radi i kao skladatelj i dirigent ansambla Transatlántico de Folk Chileno, orkestra koji izvodi glazbu temeljenu na ritmovima čileanske tradicije (trideset članova u Čileu i dvadeset u inozemstvu). Predstavili su se u SAD-u, Španjolskoj, Belgiji, Njemačkoj, Hrvatskoj, Češkoj, Velikoj Britaniji, Danskoj, Švedskoj i Indiji. Svoje putovanje u projektima Ethna, Ernesto je počeo kao sudionik 2010. godine (Ethno Scotland 2010, Ethno Croatia 2014, Ethno Flanders 2014, Ethno Germany 2014). Od 2015. djeluje kao dio ekipe mentor (TradInEthno & Ethno Flanders (2015.), Ethno India (2016.) te uz potporu umjetničkog vijeća osniva Chilethno (2015., 2016., 2017.).

Ethno Croatia

Ethno Croatia is a project of the *Jeunesses Musicales International* (JMI) which encourages young people to educate each other about traditional music and, with the help of mentors, broaden and deepen their knowledge of their own musical culture, as well as the legacy of other cultures whose heirs are taking part in this international camp. Through learning about the musical traditions of others, young participants are gaining knowledge about equality, tolerance and democracy. In the period from July 9th to July 19th 2017, *Ethno Croatia* brings young musicians together at the *International Cultural Center of JMC* in Grožnjan. Young people from all over the world (Belgium, Denmark, Croatia, Sweden, Estonia, Zimbabwe, Spain, Finland, Jordan, Chile, England etc.) spend time with each other and learn about the music of the countries they hail from. After partaking in workshops filled with music, dancing and socializing, the participants leave the picturesque Grožnjan and go on the *Ethno on the Road* tour. This year's tour includes several Croatian towns (Grožnjan, Gornja Stubica, Slavonski Brod and Zagreb) and two festivals: *Jazz is Back – BP 2017* in Grožnjan and the 51st *International Folklore Festival* in the Croatian capital – Zagreb.

Ethno Croatia is proud to present this year's art director Ernesto Calderon Dondero from Chile, an outstanding and experienced musician who teaches students and helps them with studying, arranging and creating music.

Ernesto Calderon Dondero (Valparaíso, Chile, 1984) graduated at the *Instituto de Música* at *Pontificia Universidad Católica de Valparaíso* in 2006, earning the title of music pedagogue.

He continued his education in Scotland, where he studied the accordion in the class of Sandy Brechin. After returning to Chile, Dondero continued his accordion studies in the class of professor Ignacio Hernandez and later on in France, where he worked with Frederic Deschamps. Since 2012, he has also been active as a composer and conductor with the *Ensemble Transatlántico de Folk Chileno*, an orchestra that plays music based on the rhythms of the Chilean tradition, with 30 members in Chile and 20 abroad. The orchestra has performed in the USA, Spain, Belgium, Germany, Croatia, the Czech Republic, the UK, Denmark, Sweden and India. Ernesto started his journey in Ethno projects as a participant in 2010 (*Ethno Scotland 2010*, *Ethno Croatia 2014*, *Ethno Flanders 2014*, *Ethno Germany 2014*). Since 2015, he has been active as a mentor (*TradInEthno & Ethno Flanders* (2015), *Ethno India* (2016)) and founded the *Chilethno Camp* (2015, 2016, 2017) with the support of the Chilean Arts Council.

Plesna radionica Francisa Feyblija

Francis Feybli iz Švicarske dugogodišnji je suradnik Međunarodne smotre folklora, prvi voditelj plesnih radionica. Od 1977. podučava ples sve zainteresirane sudionike i gledatelje. Na njegovu repertoar je plesna baština mnogih naroda, ponajprije europskih. Veliki je poznavatelj i hrvatskog folklora. Uz sudjelovanje u radionici *Plešite s nama*, koju vode i Vido Bagur i Goran Ivan Matoš, Feybli vodi dnevnu plesnu radionicu za inozemne i domaće polaznike, podučavajući hrvatske plesove i plesove drugih europskih naroda.

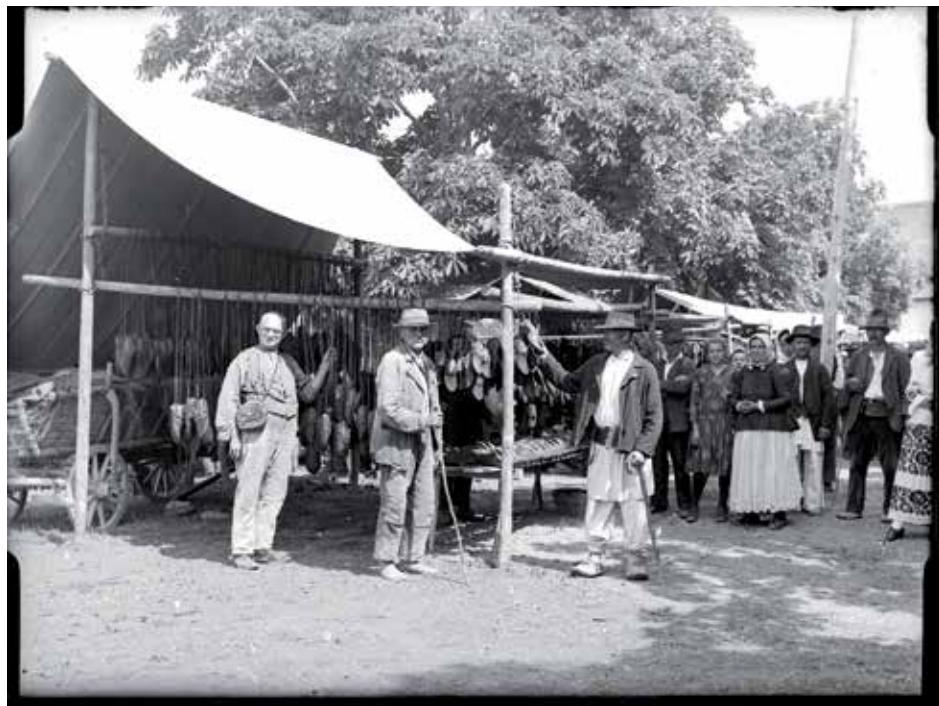
Radionica se održava na Gornjem gradu u Gimnaziji na Katarinskem trgu od petka, 21. srpnja, do nedjelje, 23. srpnja, a počinje u 19 sati.

Dance workshop by Francis Feybli

Francis Feybli from Switzerland is a longtime partner of the International Folklore Festival and its first dance workshop leader. He has been teaching dance to all interested participants and viewers since 1977. His repertoire features the dance heritage of many nations, primarily European. Feybli is also a great connoisseur of the Croatian folklore. In addition to participating in the workshop *Dance With Us!*, also led by Vido Bagur and Goran Ivan Matoš, he conducts a daily dance workshop for international and local participants, teaching them Croatian dances and the dances of the other European nations.

The workshop will be held in the Upper Town, in the high school building in the Catherine's Square from Friday, July 21st to Sunday, July 23rd, beginning at 7pm.

Izložbe

ETNOGRAFSKI MUZEJ

Zagreb, Trg Mažuranića 14

Izložba: Fragmenti života Banovine i Pounja

12. srpnja – 3. rujna 2017.

Izložbom „Fragmenti života Banovine i Pounja“ Etnografski muzej nastavlja dugogodišnju suradnju sa zagrebačkom Međunarodnom smotrom folklora, koja se ove godine održava 51. put.

Prateći poseban tematski program posvećen etnografskoj baštini Banovine i Pounja, područja sa specifičnim načinima pjevanja i plesa, običaja te rukotvorstva, vrlo raznovrsnim i bogatim, a dosad premašno poznatim hrvatskoj javnosti, izložba obuhvaća različite sfere nekadašnjeg, tradicijskog života tamošnjeg stanovništva: narodne nošnje, nakit, torbe, platneno posoblje, glazbala, manje drvene i glinene predmete za kućnu upotrebu, dječje igračke i drugo.

Predmeti odabrani iz više bogatih zbirki Etnografskog muzeja potječu u najvećoj mjeri s početka 20. st.; neki su s lokaliteta koji su danas rijetko naseljeni. Muzejskim primjercima ženskih i muških narodnih nošnji pridruženo je nekoliko vrijednih kompleta iz zbirke Posudionice i radionice narodnih nošnji. Posebno je za izložbu posuđena oko stotinu godina stara ženska nošnja iz sela Prnjavora Čuntićkog, vlasnice Ankice Radošević, koja je kao članica KUD-a "Seljačka sloga" iz Prnjavora bila sudionica prve Smotre folklora u Zagrebu 1966. godine. Pridodane su i fotografije iz obiteljskog albuma.

Stručnjaci Etnografskog muzeja višekratno su tijekom 20. st. istraživali područje Banovine i Pounja. Godine 1923. kustosi muzeja organizirali su jedinstven istraživački pothvat – „Pokupsku ekspediciju“ kajacima, kojom je bio obuhvaćen i dio Banovine. Sustavna istraživanja u drugoj polovici 20. st., u suradnji s konzervatorima tadašnjeg Zavoda za zaštitu spomenika kulture, obuhvaćala su različite teme: tradicijsku arhitekturu i gospodarstvo, kućne zadruge, kućni inventar, tekstilno rukotvorstvo, nošnje, običaje, priče i pjesme, zanate, nadgrobne spomenike... Dio terenskih zapisa, izvještaja, fotografija i skica koji se čuvaju u dokumentaciji Muzeja, također je izložen ovom prigodom.

Katarina Bušić i Vesna Zorić

ETHNOGRAPHIC MUSEUM OF ZAGREB

Fragments of life in Banovina and the Una River

– from the inventory of EMZ and the Rental Workshop of National Costumes,
July 12 – September 3, 2017

With the exhibition *Fragments of life in Banovina and Pounje*, the Ethnographic Museum continues a longtime cooperation with the International Folklore Festival in Zagreb, which is held this year for the 51st time.

This year a special thematic program of the International Folklore Festival is dedicated to the ethnographic heritage of Banovina and Pounje. It is a territory with a specific way of singing and dancing, customs and handcrafts, very various and rich, and until now little-known to Croatian public. The exhibition includes different spheres of a former, traditional life of the local population: folk costume, jewellery, bags, linen furnishings, musical instruments, smaller wooden and clay objects for home use, children toys and other.

The objects selected from various rich collections of the Ethnographic Museum originate in greatest extent from the beginning of the 20th century; some of them come from sites which are rarely inhabited today. Some worth sets of female and male folk costumes from the collection of the Rental Workshop of National Costumes have been joined to the museum specimens.

Specially for the exhibition, about a hundred years old woman costume was loaned from the village Prnjavor Čutnički, from the owner Ankica Radošević, who was as a member of the folklore group *Peasant Concord* from Prnjavor, the participant of the first IFF in Zagreb in 1966. Photographs from the family album were also added.

The experts from the Ethnographic Museum repeatedly researched the territory of Banovina and Pounje during the 20th century. In 1923 the museum curators organized a unique research venture "Pokupje expedition" with kayaks, which included a part of Banovina. More systematic researches during the second half of the 20th century, in cooperation with conservators of the Institute for the Conservation of Cultural Heritage, included various themes: traditional architecture and economy, home collectives, home inventory, textile handcrafts, costumes, mores, tales and songs, crafts, tombstones... A part of terrain records, reports, photographs and sketches kept in the museum documentation, are also exposed on this occasion.

Katarina Bušić and Vesna Zorić

Popratna događanja / Accompanying events

KUC TRAVNO, POSUDIONICE I RADIONICE NARODNIH NOŠNJI,
ETNO ART GALERIJA, ZAGREB, ULICA BARUNA TRENKA 1

Izložba fotografija Makedonske narodne nošnje u starim okvirima

10. – 23. srpnja 2017.

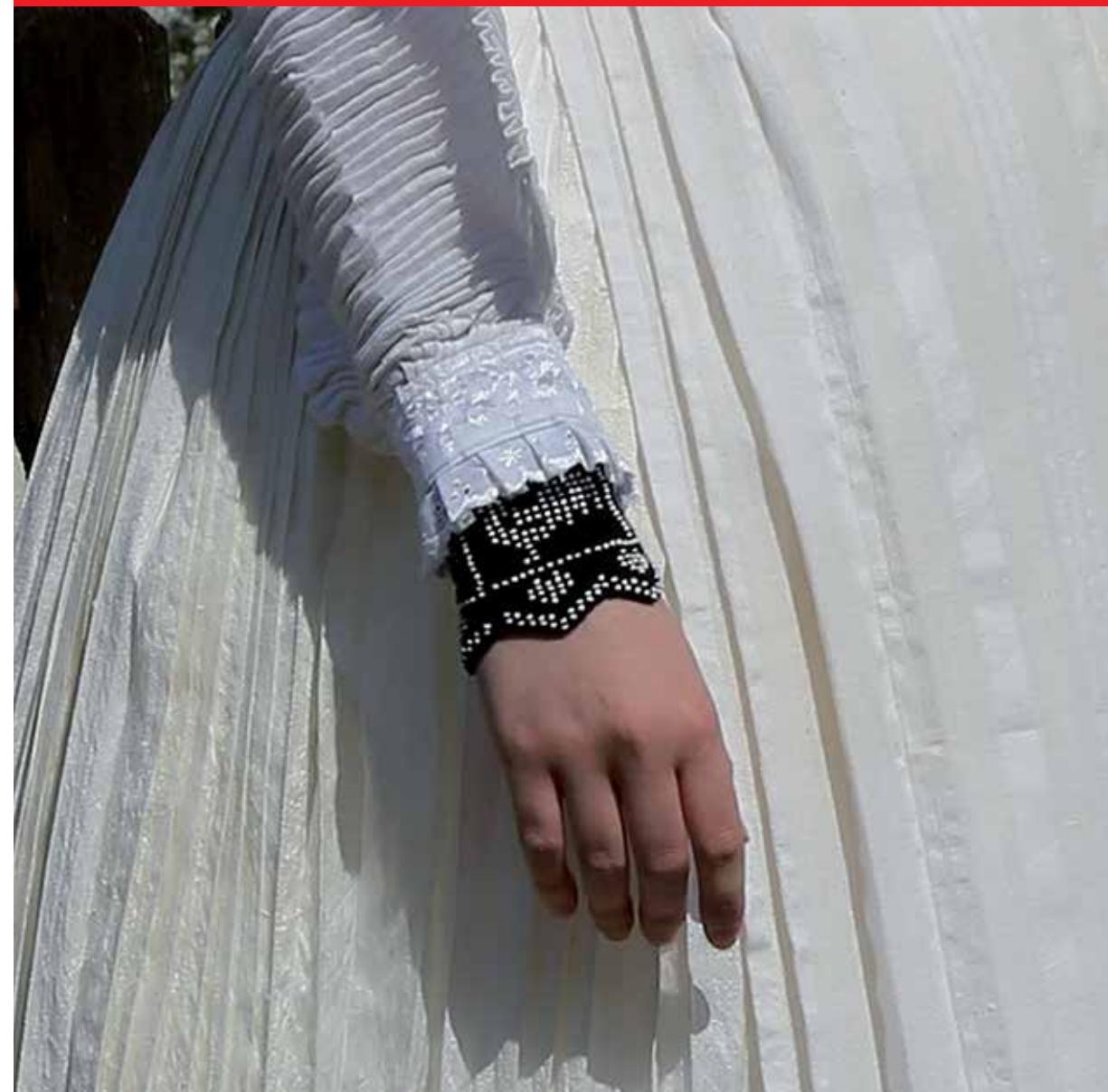
Narodne nošnje Makedonije – Pokrivanje i ukrašavanje

Makedonska narodna nošnja stvarala se dulje vrijeme, a autori koji su pratili pojave u kulturi odijevanja zabilježili su da makedonska nošnja sadrži korijene najstarijih kultura, povezujući je s idolima drevnih religija. Podatke o kulturi odijevanja u srednjem vijeku imamo u fresko slikarstvu crkvenih hramova, čije nazučljivije izvore nalazimo u crkvi u selu Psacu i u crkvama u Ohridu. U formiranju makedonske narodne nošnje prepoznaje se utjecaj Orienta, koji se pojavio dolaskom osmanlijskih Turaka na te prostore. Takva kulturna preslojavanja postala su pokretačem i pokazateljem najvišeg ranga u svjetskim razmjerima.

Dok je još bilo uobičajeno nošenje tradicijske odjeće, u Makedoniji je postojalo oko sedamdeset različitih tipova ženske nošnje, koje su se prema kulturnim obilježjima međusobno preplitale. Muška nošnja je puno jednostavnija i imala je ujednačeniji izgled.

Specifičnost makedonske nošnje su njezina tipologizacija i funkcija, a naročito redoslijed odijevanja elemenata, što makedonsku nošnju čini posebnom i jedinstvenom. U ovom kontekstu trebamo spomenuti i njezine funkcionalne dijelove, odnosno prvi odjevni element – košulju, preko koje se oblači gornja odjeća; polovica se opasuje pojasmom, dok se prednji dio opasuje pregačom. Preko tih dijelova se oblači gornja odjeća koja se u većini slučajeva nosi raskopčana. Glava se pokriva vezenim pokrivalom koje je najčešće određivalo i socijalni status. Ovakav način i redoslijed karakterističan je samo za makedonske narodne nošnje i ako se uspoređuje sa susjednim zemljama u okruženju Makedonije, može se zaključiti da su narodne nošnje Makedonije jedinstvene po karakteru i funkciji, pa su samim time posebne i zanimljive za obične promatrače kao i za stručnu javnost.

dr. Vladimir Janevski

Petak, 12. svibnja 2017.

ETNOGRAFSKI MUZEJ, TRG MAŽURANIĆA 14, ZAGREB

Zvuci prijateljstva – glazbenici sviraju japanske i hrvatske tradicijske instrumente

Radionica i koncert

Izvođači:

Hirojuki Koinuma, Jumiko Kaneko, Stjepan Večković, Tomislav Đorđević Đuka

Friday, May 12th 2017

ETHNOGRAPHIC MUSEUM, TRG MAŽURANIĆA 14, ZAGREB

The Sounds of Friendship – musicians play Japanese and Croatian traditional instruments

Workshop and concert

Performers:

Hirojuki Koinuma, Jumiko Kaneko, Stjepan Večković, Tomislav Đorđević Đuka

Koncert je izведен u nazočnosti i uz pozdravne riječi Njegove Ekscelencije Keijija Takiguchija, japanskog veleposlanika u Hrvatskoj, i Njegove Ekscelencije dr. Drage Štambuka, hrvatskog veleposlanika u Japanu (2005.-2010.).

Shinobue i *noh* su japanske transverzalne bambusove flaute. Vrhunska boja tonova i njihova zvuka odzvanjaju u srcima i vode u svijet *Va*, drevnog Japana. Talentirani umjetnici nastupaju diljem svijeta u nizu projekata, poput filma *Ran*, glasovitog redatelja Akire Kurosave, u kojem Hirojuki Koinuma svira flautu.

Hirojuki Koinuma poznati je profesionalni svirač flauta *jokobue*, *shinobue*, *riuteki* i *nohkan*. Gotovo četrdeset godina jedan je od vodećih na tom području. Svirao je u povijesnim TV dramama i na različitim komemorativnim događajima. Često je angažiran diljem svijeta. Nastupao je u Austriji, Bugarskoj, Estoniji, Finskoj, Francuskoj, Italiji, Latviji, Poljskoj, Rusiji, SAD-u, Španjolskoj, svirajući i u crkvama poput Chiesa di San Maurizio al Monasterio Maggiore (Milano), sv. Katarine u Krakovu, crkvi Niguliste u Talinu ili u opatiji Fontfroide u Narbonnu.

Stjepan Večković profesionalni je svirač u Ansamblu narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO. Svirao je klarinet u Mihovljanskoj limenoj glazbi, a tradicijske instrumente počeo je svirati u Folklorenom ansamblu SKUD-a *Ivan Goran Kovačić*. Izrađuje i svira tradicijska pučka glazbala, vodi seminare i obnavlja gotovo zaboravljene instrumente, poput *duda*, *strančice*, *trstenice*, *gunge*. Član je Hrvatske glazbene unije. Surađuje s mnogim umjetnicima u zemlji i inozemstvu, stvarajući glazbu za kazališne predstave i filmove, nastupajući na festivalima (Škotska, Irska, Slovačka, Poljska).

Tomislav Đorđević diplomirao je na Fakultetu elektronike i računarstva. Tambure je počeo svirati u KUD-u Januševac. Pohađao je Glazbenu školu Vatroslava Lisinskog kao svirač kontrabasa. Od Večkovića uči svirati gajde i puhaće tradicijske instrumente. Član je i solist svirač u FA SKUD-a *Ivan Goran Kovačić* u Zagrebu, suradnik Međunarodne smotre folklora. Član je i Hrvatske glazbene unije. Svara gajde, dude, lijericu, tambure, sopile, mijeh i rog. Nastupa u zemlji i inozemstvu u suradnji s Big band jazz orkestrom, Ansamblom LADO i drugima.

Srijeda, 28. lipnja 2017., u 20 sati

INSTITUT BALASSI – MAĐARSKI INSTITUT U ZAGREBU

Augusta Cesarsca 10

Petrinjski betlemaši i Pučko kazalište ili važna karika koja popunjava praznine

Predstavljanje

Petrinjski betlemaši, Ivan Rizmaul uz izvedbu skupine *Betlemaši*,

i

Tribina

Pučko kazalište ili važna karika koja popunjava praznine, prof. dr. sc. Sanja Nikčević uz sudjelovanje Udruge "Đeram", Dragotinci, s prikazom žetvenih običaja

Presentation

Petrinjski betlemaši, Ivan Rizmaul with the performance of the group of *Betlemaši* and

Public discussion

Folk Theatre or the Important Link That Fills in the Gaps, prof. Sanja Nikčević, PhD with the participation of the group *Đeram* from Dragotinci presenting the harvest customs

Petrinjski betlemaši

Riječ je o godišnjem običaju čestitanja o Božiću i vjerojatno je to jedina inačica takvih običaja koja se u nas održala kao živa tradicija. Izvodi se prema tradicijskom obrascu i pruža zajednici osjećaj povezanosti na kojoj se temelji njihov identitet.

Običaj čini ophod čestitara, *betlemaša*, koji posjećuju obitelji i izvode prikaz priča iz Biblije. Čestitari su u pravilu dječaci koji obilaze domove u nekoliko ulica u Petrinji. Ponekad uz njih sudjeluju djevojčice u ulozi Eve ili anđela. Kreću na Badnjak prije mraka, sve do polnočke, da bi posjetili sve domove u kojima ih ukućani srdačno primaju i primjereno daruju. Smisao je unijeti u domove radost Božića i navijestiti Isusovo rođenje. U svakoj kući izvode scenski prikaz s pjevanjem.

Glavni likovi su Adam i Eva koji kao *grešnici* nose *betlem*, stilizirane jaslice ručne izrade. Uz njih su i likovi anđela i Boga. Bog izlaže stvaranje svijeta i čovjeka te upozorava Adama da ne jede voće sa zabranjenog stabla. Vrhunac igrokaza je trenutak kad Vrag nagovori Evu da pruži jabuku Adamu koji zagrizom simbolički čini neoprostivi grijeh. Slijedi razgovor likova u kojem se Adama i Evu izgoni iz Raja, kajanje Adama i Eve, moljenje oprosta, poniznost i uloga Krista u otkupljenju grijeha ljudi i dovođenja nakon smrti u nebeski Raj. *Betlemaši* pjevaju božićne pjesme i pjesme s biblijskim motivima. Darivalo ih se dimljениm kobasicama, slaninom, kolačima i voćem, a prema mogućnostima i novcem. Daruje se i Vraga, da ih ne bi naveo na grijeh za života i odveo u pakao. Nakon ophoda ide se na polnočku u župnu crkvu sv. Lovre u pratrni tamburaša. Takav običaj održavaju stanovnici Ulice Ljudevita Gaja i obližnjih ulica.

U Registar kulturnih dobara RH upisani su 2015. godine.

prema tekstu Ivana Rizmaula

Ovom prigodom iz obitelji Andree i Ivice Mioković nastupili su njihovi sinovi Andrej (Eva) i Matej Mioković (Vrag), uz Vladimira Vojkovića (Bog), Matea Komlinovića (Adam) i Luku Stanešića (Anđeo), uz potporu i pomoć njegove majke Katarine Stanešić. *Betlemašima* pomaže Grad Petrinja s gradonačelnikom Darinkom Dumbovićem, te PUO Hrvatski dom Petrinja i Folklorni ansambl "Petrinjčica", čiji su ogrank odnedavno.

Pučko kazalište ili važna karika koja popunjava praznine

Govoreći o svrsi kazališnog amaterizma, često se spominju sociološki razlozi: pozitivno je da se ljudi bave onim što ih raduje i oplemenjuje, a tako se oživljava i život zajednice, što je naročito važno u ovom našem individualiziranom vremenu samoće. U odnosu na profesionalno kazalište, uvriježeno je mišljenje da je svrha kazališnog amaterizma stvaranje i odgoj kazališne publike. Međutim, danas je očito da amatersko kazalište ima mnogo važniji razlog postojanja – popunjavanje praznine koje nastaju u glavnoj struji. Kad je 1980-ih profesionalno kazalište u cijeloj Europi bilo dramsko, ali klasično, amaterizam je bio alternativan, avangardan i nedramski. Danas je glavna europska kazališna struja postdramska i redateljska, i logičnu priču, prepoznatljive likove i pozitivnu emociju i katarzu smatra podilaženjem publici pa ili govori u hladnim, i slikama o neprepoznatljivim likovima ili doslovno ruši sve vrijednosti u ime kritike društva.

Amaterizam danas čuva sve te izbačene elemente kazališta koji nisu „podilaženje publici“, nego njezina nasušna potreba i zato je u amaterizmu danas dominantno pučko kazalište. Pučko kazalište, kao i ono koje se zove tradicijsko i folklorno, upravo zato i opstaje, bez obzira na kazališne i društvene mode i trendove. Ono, naime, oduvijek njeguje i jasnu priču, bliske nam likove i prepoznatljivu situaciju te afirmira pozitivne vrijednosti. Upravo je zato silno važno, ne samo za druženje ljudi i očuvanje tradicije nego i za opstanak kazališta samog.

Sanja Nikčević

Udruga "Đeram", Dragotinci, s prikazom žetvenih običaja sudjelovale: Anica Dangubić (baka), Katarina Cvetanović (snaha), Kata Perković (unuka), Marija Radošević (tetka); žnjačice: Jadranka Šustić, Nada Barić, Vlasta Cvetanović, Branka Kardaš

OKRUGLI STOL / ROUND TABLE

„*Povijest i etnografija Banovine, Pounja i Pokuplja*“
The History and Ethnography of Banovina, Pounje and Pokuplje

ZAGREB, MATICA HRVATSKA,
Ulica Matice hrvatske 2 / Strossmayerov trg 4
3. srpnja 2017.
July 3rd 2017

Organizatori: Odjel za arheologiju i etnologiju Matice hrvatske, Međunarodna smotra folkloru, Institut za etnologiju i folkloristiku, Društvo Terra banalis
Moderatorice: dr. sc. Sanja Lončar, dr. sc. Marijeta Rajković Iveta (Filozofski fakultet u Zagrebu / Društvo Terra banalis)

IVANA MILETIĆ ČAKŠIRAN, dipl. arheologinja i povjesničarka, konzervatorica, (Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Sektor za konzervatorske odjele i inspekciju, pročelnica Konzervatorski odjel u Sisku / Društvo Terra banalis)
Arheološka i fortifikacijska baština Banovine, Pounja i Pokuplja

dr. sc. NATAŠA ŠTEFANEĆ, izv. prof. (Filozofski fakultet u Zagrebu / Društvo Terra banalis)
Prostor Banovine u srednjem i ranom novom vijeku

mr. sc. VLATKO ČAKŠIRAN, viši kustos, ravnatelj (Gradski muzej Sisak / Društvo Terra banalis)
Industrijalizacija i njezin utjecaj na život stanovništva Banovine, Pounja i Pokuplja u 20. stoljeću, s posebnim osvrtom na grad Sisak

IVICA VALENT, dipl. povjesničar, viši kustos (Gradski muzej Sisak)
Domovinski rat (1991.-1995.) i ratna razaranja na prostoru Banovine, Pounja i Pokuplja

dr. sc. TVRTKO ZEBEC, znan. savjetnik, i dr. sc. JOŠKO ĆALETA, znan. suradnik (Institut za etnologiju i folkloristiku)

Priprema Međunarodne smotre folkloru 2017.; Terenska istraživanja i smotre u Sisačko-moslavačkoj županiji

KATICA MRGIĆ, dipl. etnologinja, viša kustosica (Gradski muzej Sisak)
Terensko iskustvo otkrivanja Banovine

dr. sc. SANJA LONČAR, znan. novakinja - poslijedoktorandica (Filozofski fakultet u Zagrebu / Društvo Terra banalis)

Recentna etnološka i kulturno-antropološka istraživanja na Banovini i u Pounju s ciljem zaštite i očuvanja baštine

ANDREA VIŠAK, apsolventica muzikologije, etnologije i kulturne antropologije (Muzička akademija u Zagrebu, Filozofski fakultet u Zagrebu)
Glazbena priča s područja Dvora, Sisačko-moslavačka županija

MARTINA MLADENOVIC, dipl. novinarka / dipl. muzeologinja, ravnateljica (Interpretacijski centar baštine Banovine / Društvo Terra banalis)

Banovina: jučer, danas, sutra

KATICA GAŠLJEVIĆ TOMIĆ
Predstavljanje knjige "Selo i župa Viduševac" (Zagreb, Ibis grafika, 2010.)

ANDREA ŠIPUŠ
Sjećanja Prostora i Naroda - predstavljanje knjiga „Tlovitost“ (2016.) i „Stvarateljica Priča“ (2017.)

SAŽECI IZLAGANJA

***

IVANA MILETIĆ ČAKŠIRAN, dipl. arheologinja i povjesničarka, konzervatorica, (Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Sektor za konzervatorske odjele i inspekciju, pročelnica Konzervatorskog odjela u Sisku / Društvo Terra banalis)

Arheološka i fortifikacijska baština Banovine, Pounja i Pokuplja

Područje Banovine, Pounja i Pokuplja izuzetno je bogato arheološkom i fortifikacijskom baštinom. Zrinska gora rudsonosan je kraj, bogat željeznom rudom, a rijeke Sava, Kupa i Una vrlo su važni plovni putovi pa i cijelo područje ima geostratešku važnost. Navedena činjenica utjecala je na kontinuitet života od prapovijesti do današnjih dana. Najvažnije arheološko nalazište je današnji Sisak, u kojem se bilježe prvi nalazi od brončanog doba, zatim ostaci željeznodobne Segestike, ostaci rimske Siscije te iznimno važan ranonovovjekovni kaštel Sisak. Na prostoru Banovine ističe se kaštel Gvozdansko, utvrde Zrin i Klinac, kula Čuntić te brojne druge ranonovovjekovne fortifikacijske građevine.

***

dr. sc. **NATAŠA ŠTEFANEC**, izv. prof. (Filozofski fakultet u Zagrebu / Društvo Terra banalis)

Prostor Banovine u srednjem i ranom novom vijeku

Predavanje će predočiti osnovne smjernice vojno-političkog i društveno-ekonomskog razvoja regije. Posebna pozornost posvetit će se funkcioniranju sustava vlastelinstava u stoljećima srednjeg vijeka prije osmanske najeizde, posljedicama osmanskih napada i procesu uspostave Vojne krajine za obranu od Osmanlija, Banskoj krajini kao jedinom od šest generalata Vojne krajine koji je bio pod izravnom upravom bana i sabora te suživotu vojnih i civilnih struktura od 15. do 19. stoljeća koje su i danas vidljive u kulturi i mentalitetu Banovine.

***

mr. sc. **VLATKO ČAKŠIRAN**, viši kustos, ravnatelj (Gradski muzej Sisak / Društvo Terra banalis)

Industrijalizacija i njezin utjecaj na život stanovništva Banovine, Pounja i Pokuplja u 20. stoljeću, s posebnim osvrtom na grad Sisak

Proces industrijalizacije prostora Banovine, Pounja i Pokuplja u 20. stoljeću znatno je utjecao na promjenu svakodnevнog načina života lokalnog stanovništva. Isprije je industrijalizacija bila usmjerena na iskoristavanje materijala karakterističnih za taj prostor – drvo, metal, glina – te nije dolazilo do drastičnih promjena, no nakon Drugog svjetskog rata promjene će biti osjetne. Državna politika je u prvi plan stavila razvoj industrije kao temeljne gospodarske grane, a gradovi su postali središta takvog razvoja. U tom kontekstu treba pratiti dolazak seoskog stanovništva u gradove, što je umnogome izmijenilo odnose unutar tih sredina, posebno se to odnosi na prilagodbu seoskog stanovništva na novu sredinu. Grad Sisak kao središte navedenog područja najbolji je primjer takvih promjena u cijelom 20. stoljeću. Grad je bio industrijsko središte koje je privlačilo brojnu radnu snagu iz okolice, ali i iz drugih krajeva, poput Bosne i Hercegovine. Na taj je način Sisak dobivao multinacionalne konture, od razdoblja Austro-Ugarske Monarhije, od druge polovice 19. stoljeća, do današnjih dana. Cijela regija postaje gotovo jedinstvena gospodarska cjelina u kojoj su se odražavali procesi promjena dotada ustaljenih odnosa na lokalnoj razini i davali im drugačije sadržaje.

***

IVICA VALENT, dipl. povjesničar, viši kustos (Gradski muzej Sisak)

Domovinski rat (1991.-1995.) i ratna razaranja na prostoru Banovine, Pounja i Pokuplja

U izlaganju će se sudionicima okruglog stola izložiti razmjeri ratnih razaranja i uništenja kulturne baštine na području Banovine, Pounja i Pokuplja u Domovinskom ratu (1991.-1995.). Domovinski rat obilježio je početak stvaranja suverene i samostalne Republike Hrvatske i ujedno ostavio dubok trag na prostoru Banovine, Pounja i Pokuplja. Navedeno područje bilo je tijekom rata potpuno okupirano, a brojna naselja pretrpjela su uništavanje višestoljetne kulturne baštine. Završetkom Vojno-redarstvene operacije „Oluja“ u kolovozu 1995. godine, te povratkom prognanih stanovnika, obnavljaju se domovi i kulturna baština. Veliko se značenje pridaje očuvanju običaja pojedinih naselja koji, unatoč ratnim razaranjima i progostvu, nisu zaboravljeni, nego se i danas prenose mlađim generacijama.

***

dr. sc. **TVRTKO ZEBEC**, znan. savjetnik, i dr. sc. **JOŠKO ĆALETA**, znan. suradnik (Institut za etnologiju i folkloristiku)

Priprema Međunarodne smotre folklora 2017.; Terenska istraživanja i smotre u Sisačko-moslavačkoj županiji

Dugogodišnje iskustvo praćenja i stručnog komentiranja smotri u Sisačko-moslavačkoj županiji bilo je osnovni poticaj za izbor osnovne teme ovogodišnje Međunarodne smotre folklora. Raznorodnost etnografske baštine, a s druge strane česta zapostavljenost i rjeđe pojavljivanje folklornih skupina s Banovine i Pounja te iznenađenja raznovrsnim i vrijednim repertoarom skupina kad nastupaju, bila su dovoljna. Nedovoljno poznavanje i skromna istraženost tih tradicija, kao i nasilni prekid rada tamošnjih društava, uz istovremeno snažan utjecaj suvremenih medija i promjena načina života, uzrok su i slabije očuvanosti te veće motiviranosti za daljnja istraživanja.

***

KATICA MRGIĆ, dipl. etnologinja, viša kustosica (Gradski muzej Sisak)

Terensko iskustvo otkrivanja Banovine

Izlaganjem će se predstaviti pregled etnološkog rada u Gradskom muzeju Sisak od devedesetih godina prošloga stoljeća do danas, tematski vezanog uz prostor Banovine i Pounja. Izdvojeno je nekoliko istraživačko-muzeoloških aktivnosti, poput istraživanja povratka prognanika u Čuntić (grad Petrinja), istraživanje specifičnih glazbenih instrumenata te projekta „Mlinovi i mostovi“.

***

dr. sc. **SANJA LONČAR**, znan. novakinja - poslijedoktorandica (Filozofski fakultet u Zagrebu / Društvo Terra banalis)

Recentna etnološka i kulturno-antropološka istraživanja na Banovini i u Pounju, s ciljem zaštite i očuvanja baštine

U predavanju se iznose rezultati istraživanja koja se posljednjih desetak godina provode na Banovini i u Pounju s ciljem dokumentiranja, valorizacije i zaštite prostornih vrijednosti te stvaranja smjernica za budući razvoj temeljen na lokalnoj baštini. Posebno će se istaknuti vrijednost očuvanih seoskih naselja i tradicijske drvene arhitekture, lokalnih znanja o prostoru te elemenata životne svakodnevice i tradicije (glazbena baština, memorijalna baština, rukotvorstvo

i tradicijska prehrana). Upozorit će se na problematiku provođenja istraživanja i očuvanja baštine u tim slabije razvijenim, depopuliranim i osiromašenim područjima te, u tom kontekstu, na važnost suradnje akademске zajednice s lokalnim zajednicama i samoupravama.

***

ANDREA VIŠAK, apsolventica muzikologije, etnologije i kulturne antropologije (Muzička akademija u Zagrebu, Filozofski fakultet u Zagrebu)

Glazbena priča s područja Dvora, Sisačko-moslavačka županija

U izlaganju će biti predstavljeni rezultati terenskoga etnomuzikološkog istraživanja provedenog na području Pounja (Dvor) 2014. i 2016. godine, u čijem su fokusu bili oblici tradicijske glazbe. Govorit će se o tri različita aspekta glazbe na istraživanom području: izrada glazbenih instrumenata (gusle i tambure), napjevi – *ojkače* uz pratnju tamburice *dvožice* ili *trožice* te djelovanje kulturno-umjetničkih društava. Pričom o glazbi Dvora ukazat će se na važnost glazbe u svakodnevnom životu ljudi te vanjskih utjecaja na glazbenu tradiciju.

***

MARTINA MLADENOVIĆ, dipl. novinarka / dipl. muzeologinja (Interpretacijski centar baštine Banovine / Društvo Terra banalis)

Banovina: jučer, danas, sutra

Bogata povijest i baština Banovine potaknuli su osnivanje Interpretacijskog centra baštine Banovine. Kakav je bio put do osnivanja i koje su prve aktivnosti Centra? Partnerstva i planovi? Predstavljanje prve publikacije edukativno-baštinskog karaktera!

***

KATICA GAŠLJEVIĆ TOMIĆ

Predstavljanje knjige „Selo i župa Viduševac“ (Zagreb, Ibis grafika, 2010.)

Iako je poznavatelji nazivaju „monografijom glinskog kraja“, ta opsežna i temama bogata knjiga nije znanstveni rad. To je šetnja zaljubljenika u svoj zavičaj kroz relativno ograničeni, ali dosad slabo istražen i opisan prostor, onako kako su svjedočili razni izvori i stvarni kazivači. Budući da je materijalna baština viduševačkog kraja gotovo potpuno uništena, a onoj drugoj odlaskom starijih prijeti potpuni zaborav, možda su najdragocjeniji oni dijelovi knjige koji se odnose na narodnu baštinu: običaje, pjesme, priče, način života, narodnu nošnju, dijalektalni rječnik i sl. To je knjiga o identitetu, domoljublju, tradiciji i opstojnosti. Zato vrijedi čuti kako je i zašto napisana.

***

ANDREA ŠIPUŠ

Sjećanja Prostora I Naroda - predstavljanje knjiga „Tlovitost“ (2016.) i „Stvarateljica priča“ (2017.)

Priče su neuhvatljive, imaju vlastiti život, otkrivaju se onda kad smo ih spremni čuti, potiču nas na reakcije, stvaraju pouke... Mi ljudi ih mijenjamo, zaboravljamo s godinama, mijenjamo ih namjerno jer želimo postići svoj cilj, mijenjamo ih nenamjerno jer one tako hoće. Narodne, usmene, koljenske predaje žive, ne teškom mukom kako često pomišljamo, nego punom snagom. Isprrva se čini da su se posve izgubile u narodu... Čini se da je to ipak... privid. Sačuvane su u Prostoru, svuda su oko nas, kucaju i u Narodu... samo trebamo slušati.

Međunarodna smotra folkloru /
International Folklore Festival
Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog
10000 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Trg Stjepana Radića 4
Phone: +385 1 4501-194
Fax: +385 1 4611-807
E-mail: msf@msf.hr
Web site: www.msf.hr

Vijeće Međunarodne smotre folkloru / IFF Council
dr. sc. Nina Obuljen Koržinek (predsjednica / Chair)
Milan Bandić, dr. sc. Naila Ceribašić, Josip Forjan,
dr. sc. Grozdana Marošević

Umjetnički ravnatelj / Art director
dr. sc. Tvrko Zebec

Producentica / Producer
Željka Janeš Beneti

Stručni savjetnik / Expert Adviser
Vidoslav Bagur

Suradnici u pripremi programa / Expert Collaborators
Vidoslav Bagur, Joško Čaleta, Goran Ivan Matoš,
Tomislav Habulin

Voditelji plesnih radionica
Francis Feybli, Vidoslav Bagur, Goran Ivan Matoš

Webmaster
Darko Antoš, Vedran Perišić

Voditelji programa
Drago Celizić, Mirjana Žugec Pavičić

Inspicijenti / Stage Managers
Nikola Tuškan, Sonja Mrnjavčić, Barbara Vondra

Tehnička realizacija / Technical Producer
Jurica Juran

Usluge smještaja i prehrane / Hospitality
Studentski centar Sveučilišta u Zagrebu

Održavanje 51. Međunarodne smotre folkloru
omogućili su / 51st IFF supported by
Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Grad
Zagreb - Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport,
Turistička zajednica grada Zagreba, Hrvatska turistička
zajednica, HDS-ZAMP / Ministry of Culture of the
Republic of Croatia, City of Zagreb — City Office for
Education, Culture and Sports, Zagreb Tourist Board,
Croatian Tourist Board, Croatian Composers' Society-
Music Copyright Protection

Nakladnik / Publisher
Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog
/ Vatroslav Lisinski Concert Hall

Za nakladnika / For the Publisher
Dražen Sirišević

Urednik / Editor
Tvrko Zebec

Suradnici na katalogu / Editorial Staff
Vidoslav Bagur, Željka Janeš Beneti, Joško Čaleta,
Tanja Halužan

Urednik fotografije / Photo editor
Vidoslav Bagur

Lektorica / Proof Reading
Rosanda Tometić

Prevoditeljice / Translation
Ivana Beneti, Petra Potočnik Vukelić

Grafičko oblikovanje i priprema za tisk / Layout
Daniel Ille

Tisk / Print
Intergrafika TTŽ d.o.o.

Naklada: 400 primjeraka

Cijena: 20 kn

ISSN 2584-3788

Ovu manifestaciju sufinancirao je HDS ZAMP iz sredstava koja služba ZAMP prikupi od javnog izvođenja narodnih umjetničkih tvorevina u izvornom obliku, a koja se prema odredbi Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima dodjeljuju temeljem Natječaja HDS-a za potporu projekata tradicijske glazbe.

Karta / Map:

© Österreichisches Staatsarchiv 2014
© Arcanum Adatbázis Kft, 2014

ISSN 2584-3788

9 772584 378004 >